ЖОБА

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ОҚУ-АҒАРТУ МИНИСТРЛІГІ
БАЛАЛАРДЫ ЕРТЕ ДАМЫТУ ИНСТИТУТЫ

2026-2027 ОҚУ ЖЫЛЫНДА ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ҰЙЫМДАРЫ МЕН ЖАЛПЫ БІЛІМ БЕРЕТІН МЕКТЕПТЕРДІҢ, ЛИЦЕЙЛЕР МЕН ГИМНАЗИЯЛАРДЫҢ МЕКТЕПАЛДЫ СЫНЫПТАРЫНДА ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІН ҰЙЫМДАСТЫРУ ТУРАЛЫ ӘДІСТЕМЕЛІК НҰСҚАУ ХАТ

ИНСТРУКТИВНО-МЕТОДИЧЕСКОЕ ПИСЬМО ПО ОРГАНИЗАЦИИ ВОСПИТАТЕЛЬНО-ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО ПРОЦЕССА В ДОШКОЛЬНЫХ ОРГАНИЗАЦИЯХ И ПРЕДШКОЛЬНЫХ КЛАССАХ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ШКОЛ, ЛИЦЕЕВ И ГИМНАЗИЙ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН В 2026-2027 УЧЕБНОМ ГОДУ

Астана, 2026

Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрлігі «Балаларды ерте дамыту институты» РММ Ғылыми-әдістемелік кеңесінің шешімімен (*2026 жылғы 25 маусымдағы №7 хаттама*) ұсынылады.

2026-2027 оқу жылында Қазақстан Республикасының мектепке дейінгі ұйымдары мен жалпы білім беретін мектептердің, лицейлер мен гимназиялардың мектепалды сыныптарында тәрбиелеу-білім беру процесін ұйымдастыру туралы әдістемелік нұсқау хат, Астана қ. 2026 ж.– 71 бет.

2026-2027 оқу жылына арналған әдістемелік нұсқау хат меншік түрлері мен нысанына, ведомстволық бағыныстылығына қарамастан мектепке дейінгі ұйымдардың басшыларына, әдіскерлері мен педагогтеріне және жалпы білім беретін мектептердің, лицейлер мен гимназиялардың басшыларына, басшылардың оқу ісі жөніндегі орынбасарларына, мектепалды сынып педагогтеріне арналған.

«Балаларды ерте дамыту институты», 2026 ж.

ҚҰРМЕТТІ ӘРІПТЕСТЕР!

2026-2027 оқу жылында Қазақстан Республикасының мектепке дейінгі ұйымдары (*бұдан әрі - МДҰ*) мен жалпы білім беретін мектептердің, лицейлер мен гимназиялардың меншік түрлері мен нысанына, ведомстволық бағыныстылығына қарамастан мектепалды сыныптарында тәрбиелеу- білім беру процесін ұйымдастыру туралы әдістемелік нұсқау хат (*бұдан әрі - Әдістемелік нұсқау хат*) Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың мемлекеттік жалпыға міндетті стандартына (ҚР ОМ 2022 жылғы 3 тамыздағы №348 бұйрығы) (*бұдан әрі - Стандарт*), Үлгілік оқу жоспарларына (ҚР БҒМ 2012 жылғы 20 желтоқсандағы №557 бұйрығы) (*бұдан әрі – Үлгілік жоспарлар*), Үлгілік оқу бағдарламасына (ҚР БҒМ 2016 жылғы 12 тамыздағы №499 бұйрығы) (*бұдан әрі – Үлгілік бағдарлама*), сондай-ақ Мемлекет басшысы мен Үкіметтің тапсырмаларына және білім беру саласындағы өзге де бағдарламалық және стратегиялық құжаттарға сәйкес әзірленді.

Әдістемелік нұсқау хатта 2026 – 2027 оқу жылына арналған мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту жүйесіндегі қызметтің келесі басым бағыттары айқындалған:

- ✓ балаларда қауіпсіздік мәдениетін жетілдіру;
- ✓ балалардың ауызекі сөйлеуінің барлық компоненттерінің жүйелі дамуын қамтамасыз ету (лексикалық, грамматикалық, байланыстырып сөйлеу);
- ✓ МДҰ тәрбиеленушілерін салауатты өмір салтына баулу;
- ✓ МДҰ педагогтерінің цифрлық құзыреттілігін дамыту;
- ✓ мектепте оқуға сапалы дайындықты қамтамасыз ету;
- ✓ «Таза Қазақстан» тұжырымдамасын іске асыру аясында мектеп жасына дейінгі балаларда экологиялық мәдениетті арттыру;
- ✓ балаларда құқықтық сауаттылық негіздерін қалыптастыру;
- ✓ МДҰ-да буллингтің алдын алу;
- ✓ «Ерте жастан еңбекке және кәсіпке баулу» арқылы мектеп жасына дейінгі балаларды еңбекке баулу;
- ✓ академиялық адалдық қағидаттарын қалыптастыру бойынша жұмысты жетілдіру;
- ✓ Құзыреттілік орталықтары мен мобильді топтардың қызметін жетілдіру.

Әдістемелік нұсқау хатта:

1) тәрбиелеу-білім беру процесін реттейтін нормативтік құжаттардың талаптарын сақтау;

2) қауіпсіздікті қамтамсыз ету;

3) МДҰ-да тәрбиелеу-білім беру процесін ұйымдастыру;

- мониторинг жүргізу;
- түрлі жас топтарында тәрбиелеу-білім беру процесін ұйымдастыру;
- мектеп жасына дейінгі балалардың тілін дамыту бойынша жұмысты күшейту;
- мектеп жасына дейінгі балаларды салауатты өмір салтына баулу;
- цифрландыру – мектепке дейінгі білім беру сапасын арттыру ресурсы;

- мерекелік іс-шараларды ұйымдастыру (мерекелер, ертеңгіліктер, сауық-кештер);

4) мектепалды даярлықты ұйымдастыру;

5) «Таза Қазақстан» тұжырымдамасы аясында мектеп жасына дейінгі балаларда экологиялық мәдениетті қалыптастыру;

6) жауапты және заңға бағынатын тұлғаны тәрбиелеуге бағытталған «Заң мен Тәртіп» қағидаттарын іске асыру;

7) буллингтің алдын алу және эмоционалды әл-ауқатты қалыптастыру;

8) «Ерте жастан еңбекке және кәсіпке баулу» арқылы еңбекке баулу;

9) академиялық адалдықты қамтамасыз ету;

10) Құзыреттілік орталықтары мен мобильді топтардың қызметін жетілдіру бойынша ұсынымдар қамтылған.

Құрметті педагогтер!

Бұл Әдістемелік нұсқау хат Сіздерге 2026-2027 оқу жылында тәрбиелеу-білім беру процесін ұйымдастыруда әдістемелік көмек көрсетеді.

1. ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІН РЕТТЕЙТІН НОРМАТИВТІК ҚҰҚЫҚТЫҚ АКТІЛЕР

2026-2027 оқу жылында МДҰ мен мектепалды сыныптары тәрбиелеу-білім беру процесін келесі нормативтік құқықтық актілерге сәйкес жүзеге асырады:

Қазақстан Республикасының Еңбек Кодексі
https://adilet.zan.kz/kaz/docs/K1500000414

«Білім туралы» Қазақстан Республикасының Заңы
https://adilet.zan.kz/kaz/docs/Z070000319_

«Педагог мәртебесі туралы» Қазақстан Республикасының Заңы
https://adilet.zan.kz/kaz/docs/Z1900000293

Қазақстан Республикасындағы баланың құқықтары туралы» Қазақстан Республикасының Заңы
https://adilet.zan.kz/kaz/docs/Z020000345_

«Ойыншықтардың қауіпсіздігі туралы» Қазақстан Республикасының Заңы
https://adilet.zan.kz/kaz/docs/Z070000306_

«*Кемтар балаларды әлеуметтік және медициналық-педагогикалық түзеу арқылы қолдау туралы» Қазақстан Республикасының Заңы*
https://adilet.zan.kz/rus/docs/Z020000343_

Қазақстан Республикасында мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік білім беруді дамытудың 2023-2029 жылдарға арналған тұжырымдамасы
https://adilet.zan.kz/kaz/docs/P2300000249

Мектепке дейінгі тәрбиелеу мен оқытуды дамыту моделі
https://adilet.zan.kz/kaz/docs/P2100000137

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты
https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V2200029031

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспарлары
https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V1200008275

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламалары
https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V1600014235

Мектепке дейінгі ұйымдар қызметінің үлгілік қағидалары
https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V2200029329

Мектепке дейінгі ұйымдарға және сәбилер үйлеріне қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар» санитариялық қағидалары
https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V2100023469

Мемлекеттік білім беру ұйымдары қызметкерлерінің үлгі штаттары
https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V2300033166

Еңбек нарығының қажеттіліктерін ескере отырып, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімі бар кадрларды даярлауға, сондай-ақ мектепке дейінгі тәрбиелеу мен оқытуға, орта білім беруге және балаларға қосымша білім беруге мемлекеттік білім беру тапсырысын орналастыру қағидалары

https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V2200029323

Мектепке дейінгі ұйымдарға арналған білім беру қызметін көрсетудің үлгілік шарты

https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V1600013227

Педагог лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары

https://adilet.zan.kz/rus/docs/V090005750_

Мектепке дейінгі, орта білім беру ұйымдарын, сондай-ақ арнайы білім беру ұйымдарын жабдықтармен және жиһазбен жарақтандыру нормалары

https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V1600013272

Мектепке дейінгі білім беру саласында мемлекеттік қызметтер көрсету қағидалары

https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V2000020883

Орта білім беру ұйымдарына арналған оқулықтардың, мектепке дейінгі ұйымдарға, орта білім беру ұйымдарына арналған оқу-әдістемелік кешендердің, оның ішінде электрондық нысандағы тізбесі

https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V2000020708

Мектепке дейінгі тәрбие және оқыту ұйымдарының педагогтері жүргізу үшін міндетті құжаттардың тізбесі

https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V2000020317

Педагогикалық әдептің кейбір мәселелері

https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V2000020619

Мектепке дейінгі ұйымдарда Қамқоршылық кеңестің жұмысын ұйымдастырудың үлгілік қағидалары және оны сайлау тәртібі

https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V1700015584

Мектепке дейінгі және орта білім беру ұйымдарын бейнебақылау жүйелерімен жарақтау стандарттары және оларға қойылатын талаптар

https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V1900018239

«Үздік педагог» атағын беру қағидалары

https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V2000020472

Педагогтерді аттестаттаудан өткізу қағидалары мен шарттары

https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V1600013317

Педагогтік қайта даярлау қағидалары

https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V2000020147

Білім беру ұйымдарын бағалау өлшемшарттары

https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V2200031053

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту, бастауыш, негізгі орта, орта білім беру ұйымдарында педагогикалық кеңес қызметін ұйымдастырудың және оны сайлау тәртібінің үлгілік қағидалары

https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V080005229_

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытуды, орта білім беруді, сондай-ақ кредиттік оқыту технологиясын ескере отырып, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беруді жан басына шаққандағы нормативтік қаржыландыру қағидалары

https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V1700016138

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, орта білім берудің, сондай-ақ кредиттік оқыту технологиясын ескере отырып, техникалық және кәсіптік,

орта білімнен кейінгі білім беруді жан басына шаққандағы нормативтік қаржыландыру әдістемесі

https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V1700016137

Өрт қауіпсіздігі қағидалары

https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V2200026867

Қазақстан Республикасының білім беру саласындағы қызметті жүзеге асыратын террористік тұрғыдан осал объектілерінің терроризмге қарсы қорғалуын ұйымдастыру жөніндегі нұсқаулық

https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V2200027414

2026 – 2030 жылдарға арналған «Қазақстан балалары» тұжырымдамасы

https://adilet.zan.kz/kaz/docs/P2600000056

2. ҚАУІПСІЗДІКТІ ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ

Стандарт пен Үлгілік бағдарламаға сәйкес тәрбиеленушілердің қауіпсіздігін қамтамасыз ету тәрбиелеу-білім беру процесінің маңызды бағыттарының бірі болып табылады. Ол балаларда қауіпсіз өмір сүру дағдыларын қалыптастыруға, өз денсаулығына саналы түрде қарауға және күнделікті өмірде қауіпсіздік ережелерін сақтауға бағытталған.

Тәрбиеленушілердің қауіпсіз мінез-құлық мәдениеті:

- үйде, балабақшада, көшеде және табиғатта қауіпсіз мінез-құлық туралы түсініктерді қалыптастыруды;
- жол қозғалысы ережелерін үйретуді;
- тұрмыстық заттармен қауіпсіз жұмыс істеу дағдыларын дамытуды;
-бейтаныс адамдармен қарым-қатынас кезінде сақтық танытуға баулуды;
- өзінің және айналасындағылардың денсаулығына қамқорлық танытуды;
- төтенше жағдайларда орындалатын қарапайым әрекеттерді меңгеруді;
- өзінің әрекеттеріне жауапкершілікпен қарау және қауіпсіздік ережелерін сақтауды қамтиды.

Мектепке дейінгі ұйым жағдайында балалардың қауіпсіз мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру режимдік сәттер мен ұйымдастырылған іс-әрекет арқылы жүзеге асырылады.

Тәрбиешілер күні бойы жас тобының күн тәртібіне сәйкес түрлі балалар әрекеттерін жүзеге асырады, мұнда әрбір режимдік сәт қауіпсіз мінез-құлық негіздері бойынша теориялық түсініктер мен практикалық дағдыларды қалыптастыру үшін қойылған міндетке байланысты қолданылады:

- балалармен әңгімелесу;
- серуен;
- еңбек, шығармашылық әрекет;
- дидактикалық, қимылды және сюжетті-рөлдік ойындар;
- педагогтің балалар көркем әдебиетін оқып беруі;
- иллюстрацияларды қарау;
- бейнесюжеттерді қарау;
- эксперимент жасау;
- ата-аналармен жұмыс.

Мектепке дейінгі ұйымдарда қауіпсіздікті қамтамасыз ету үшін өткізу ұсынылады:

1. «Кішкентай құтқарушылар академиясы» квест-ойыны

Балалар келесі бекеттерден өтеді:

- «Қауіпсіз үй» (қауіпті және қауіпсіз заттар);
- «Бағдаршам» (ЖҚЕ);
- «Орман жолы» (табиғаттағы қауіпсіздік);
- «112 қызметі» (жедел қызметтер);
- «Досыңа көмек көрсет» (жарақат алған кезде қарапайым әрекет ету).

Соңында қатысушыларға «Кішкентай құтқарушы» куәлігі беріледі.

2. Қауіпсіздік мамандарының күні

Полиция, жедел жәрдем, өрт сөндіру және құтқару қызметінің мамандарын шақыру.

Балалар:

- арнайы техника түрлерімен танысады;
- қызметтік киімді киеді және жабдықтардың элементтерін қолданады;
- шағын жаттығуларға қатысады;
- мамандарға сұрақтар қояды.

3.«Қауіпсіздік өзімнен басталады» интерактивті фестивалі

Алаңдар:

- велоқалашық;
- өрт сөндіру зертханасы**;**
- жаяу жүргіншілер мектебі;
- денсаулық аралы;
- қауіпсіздік театры.

Әр топ өз алаңын таныстырады.

4. VR немесе «Қауіпсіз әлем» мультимедиялық саяхат

Интерактивті панель, проектор немесе планшеттерді қолдану

Балалар проблемалық жағдаяттарды шешеді:

- дүкенде адасып қалу;
- бейтаныс затты көру;
- жаңбырдың жаууы немесе күннің күркіреуі;
- бейтаныс адамның сыйлық ұсынуы.

5. «Қауіпсіз әдеттер апталығы» челленджі

Әр күн белгілі бір тақырыпқа арналады:

- Дүйсенбі — үйдегі қауіпсіздік;
- Сейсенбі — жолдағы қауіпсіздік;
- Сәрсенбі — денсаулық пен гигиена;
- Бейсенбі — табиғаттағы қауіпсіздік;
- Жұма — қарым-қатынас кезіндегі қауіпсіздік.

Тапсырмаларды орындағаны үшін балалар стикерлер немесе жетондар алады.

6. «Егер….не істеу керек?» жағдаяттар театры

Балалар мынадай:

- үйде жалғыз қалғанда;
- дәрі тауып алған кезде;
- адасып қалғанда;
- түтін көргенде;
- бейтаныс адамды кездестірген жағдайдағы көріністерді ойнайды.

Әр көріністен кейін әрекет ету нұсқалары талқыланады.

7. 4, 5 жастағы балаларға арналған QR-квест

Балабақша аумағына QR-кодтар орналастырылады.

Оларды сканерлегеннен кейін балалар:

- жұмбақтар;
- тапсырмалар;
- қауіпті жағдаяттар бейнеленген суреттерді алады

Бұл QR-квест цифрлық сауаттылықты және қауіпсіздік негіздерін үйретуді ұштастырады.

8. «Қауіпсіз бағыт» акциясы

Ата-аналармен бірге:
- «Үй – балабақша» бағытын құрастыру;
- қауіпсіз және қауіпті жерлердің (орындардың) фотоколлажын жасау;
- баланың ойлауы бойынша аудан картасын әзірлеу.

9. «Неге бұл қауіпті?» STEM-зертханасы
- Қарапайым тәжірибе жасау:
- неге сіріңкемен ойнауға болмайды;
- неліктен мұз тайғанақ болады;
- жарық түсіретін заттар не үшін қажет;
- неге қолды жуу маңызды.

Бақылау арқылы балалар қорытынды жасайды.

10. «Мен қауіпсіздік ережелерін білемін» кішкентай сарапшылар форумы

Балалар конференциясының форматы:
- балалар шағын презентациялар дайындайды;
- қауіпсіздік ережелері туралы әңгімелейді;
- плакаттарды, макеттер мен суреттерді таныстырады.

11. «Айналадағы қауіпсіздік» отбасылық жоба

Ата-аналар балаларымен бірге қысқа бейнероликтер түсіреді:
- «Мен көлікте қауіпсіздік белдігін тағамын»;
- «Қауіпсіз серуен»;
- «Тұрмыстық техника құралдарынан абай бол!».

Түсірілген бейнероликтерден ортақ фильм жасауға болады.

12. «Тапсырма орындау» ойыны

Балаларға арналған шытырман оқиғалы шоуларға ұқсас заманауи формат.

Командалар келесі тапсырмаларды орындайды:
- суреттен қауіпті жағдайды табу;
- көмекті дұрыс шақыру;
- алғашқы көмек көрсету қобдишасын жинау;
- жол белгілері бойынша бағыттардан өту;
- проблемалық жағдаяттың шешімін табу.

Басшылыққа алу ұсынылады:

- *Мектепке дейінгі ұйымдарда тәрбиеленушілердің қауіпсіздігін қамтамасыз ету бойынша әдістемелік ұсынымдар* https://irrd.kz/old/sites/irrd.kz/uploads/docs/2024/06/d1006.pdf

- *Мектепке дейінгі ұйымдарда қауіпсіз жағдайлар жасауға қойылатын талаптарды талдау негізінде қауіпсіз білім беру ортасын қамтамасыз ету бойынша нұсқаулық*
https://irrd.kz/old/sites/irrd.kz/uploads/docs/metodicheskie_razrabotki/2022/MR_1.pdf

3. МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ҰЙЫМДАРДА ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІН ҰЙЫМДАСТЫРУ

МДҰ-да тәрбиелеу-білім беру процесі Стандарт, Үлгілік жоспар мен Үлгілік бағдарлама талаптарына сәйкес жүзеге асырылады. Бұл нормативтік құжаттар педагогикалық процестің жүйелілігін, сабақтастығын қамтамасыз ете отырып, тәрбиелеу-білім беру процесінің мазмұнына, құрылымы мен күтілетін нәтижелеріне бірыңғай тәсілдерді айқындайды.

Стандарт:

1) тәрбие мен оқыту нәтижелеріне бағдарланған мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың мазмұнына;

2) тәрбиеленушілердің оқу жүктемесінің ең жоғары көлеміне;

3) тәрбие мен оқыту мерзіміне қойылатын талаптарды анықтайды.

Стандарт әрбір баланың жан-жақты дамуы мен әлеуетін ашуға, тәрбиеленушілердің физикалық, зияткерлік, танымдық-сөйлеу, көркем-эстетикалық, шығармашылық қабілеттерін дамытуға қолайлы жағдайлар жасауға бағытталған.

МДҰ-да жас топтары балалардың күнтізбелік жылдағы толық жасын ескере отырып, оқу жылының басында жасақталады:

- ✓ ерте жас тобы – 1 жастағы балалар;
- ✓ кіші топ – 2 жастағы балалар;
- ✓ ортаңғы топ – 3 жастағы балалар;
- ✓ ересек топ – 4 жастағы балалар;
- ✓ мектепалды топ, мектептегі (лицейдегі, гимназиядағы) мектепалды сынып – 5 жастағы балалар.

Мектепке дейінгі ұйымдар қызметінің үлгілік қағидаларына (ҚР ОМ 2022 жылғы 31 тамыздағы №385 бұйрығы) *(бұдан әрі-Үлгілік қағидалар)* сәйкес МДҰ өз қызметін келесі кезеңдер бойынша жүзеге асырады:

- ✓ 1 қыркүйектен 31 мамырға дейін – оқу жылы *(Үлгілік бағдарламаның мазмұнын меңгеру кезеңі)*;
- ✓ мектепалды даярлық бағдарламасын өткен тәрбиеленушілерді мектепке дейінгі ұйымнан шығару жыл сайын 1 тамызға дейін жүзеге асырылады;
- ✓ 1 маусым мен 31 тамыз аралығында – жазғы сауықтыру кезеңі;
- ✓ тәрбиеленушілерді бір жас тобынан басқасына ауыстыру 1-31 тамыз аралығында жүзеге асырылады.

Тәрбиелеу-білім беру процесі:

- перспективалық жоспарға;

- циклограммаға сәйкес жүзеге асады.

Тәрбиелеу-білім беру процесін ұйымдастыру үшін жас тобында жұмыс істейтін тәрбиешілер, педагогтер (қазақ тілі педагогімен, дене тәрбиесі жөніндегі (жүзу) нұсқаушысымен, музыка жетекшісімен) ұйымдастырылған іс-әрекеттің Перспективалық жоспарын бірлесіп әзірлейді. Перспективалық жоспарда оқу жылына арналған міндеттер бөлінеді, олар Үлгілік бағдарламаның мазмұнын балалардың меңгеру деңгейіне байланысты қайталануы, толықтырылуы, түзетілуі және өзгертілуі мүмкін.

Циклограмма әр аптаға құрылады, ол балаларды қабылдаудан бастап, түрлі балалар әрекеттерін, серуенді өткізуді, күндізгі ұйқыны ұйымдастыруды, балалардың үйге қайтуына дейін күн тәртібінің орындалуын қамтамасыз етеді.

Циклограмманың құрылымы МДҰ-ның күн тәртібіне сәйкес құрылады.

Циклограмманы жоспарлауға қойылатын талаптар:

✓ аптаның әрбір күніне Перспективалық жоспардағы ұйымдастырылған іс-әрекеттердің міндеттеріне сәйкес балалармен өткізілетін әрекет түрлерін анықтау;

✓ бағдарламалық материалды бөлуде жүйелілік пен сабақтастық қағидасын сақтау;

✓ балаларды тәрбиелеу мен оқытуда инновациялық технологияларды, әдістер мен тәсілдерді қолдану;

✓ балалар әрекетін ұйымдастыру үшін жайлы дамытушы орта құру.

Ұйымдастырылған іс-әрекетті өткізу кезінде педагог түсіндіруге уақытты көп бөлмей, оның орнына көрсетуге, балалардың әрекеттерді орындауына (іс-әрекеттерге, ойындарға, пікір алмасуға, зерттеулерге, ойдан құрастыруға, сурет салуға, шешім шығаруына) мән беруі қажет.

Педагог әрекетінің алгоритмі:

- балаларға айтып беру;

- балаларға көрсету;

- балалармен бірге орындау.

Ұйымдастырылған іс-әрекеттерді барлық топпен де, шағын топтармен де қызығушылық орталықтарында, тек топ бөлмесінде ғана емес, сондай-ақ жатын, қабылдау бөлмелерінде, арнайы кабинеттерде (бар болған жағдайда), дәліздерде, ойын алаңдарында және т.б. балаларға қауіпсіз, жайлы жағдайларда өткізу ұсынылады.

Сонымен қатар, ұйымдастырылған іс-әрекеттерді кіріктірілген әрекет түрінде өткізуге болады, онда тақырып балалардың қызығушылықтары мен қажеттіліктерін ескере отырып таңдалады және оны жүзеге асыру үшін қажетті материалдармен қамтамасыз етіледі. Мысалы, балаларға табиғи және қалдық заттар, көлемді қағаздар, қаламдар, бояулар, желім, конструкторлар және басқа материалдар ұсынуға болады. Балаларға заттар мен құралдарды зерттей отырып, бір-бірімен сөйлесу, туындаған мәселелердің шешімін бірге табу арқылы тапсырмаларды өз бетінше орындауға мүмкіндік беру қажет.

Тәрбиелеу-білім беру процесі педагог тарапынан сұрақтар қойылып, сол сұрақтарға жауап алумен ғана шектелмеуі, балаларға пікірлерін еркін айтуға ықпал етуі қажет. Педагогтің міндеті — балалардың физикалық, зияткерлік, танымдық-сөйлеу, көркем-эстетикалық, шығармашылық қабілеттерін жан-жақты дамыту үшін жағдайлар жасау. Мұны қарапайым зерттеулер жүргізу, сурет салу, құрастыру, жапсыру, көрем шығармашылық, оқиғаларды әңгімелеу және түрлі балар әрекеттері арқылы іске асыруға болады.

Мектеп жасына дейінгі балалардың физикалық, психикалық және эмоционалдық денсаулығын сақтау мақсатында МДҰ-да смартфондарды, планшеттерді, смарт-сағаттар мен өзге де дербес электрондық құрылғыларды қолдануды шектеу ұсынылады.

Бұл маңызды!

«Бақылау парақтарына» сәйкес ұйымдастырылған іс-әрекеттердің және күн тәртібінің жүргізілуіне меңгеруші мен әдіскер бақылауды жүзеге асырады.

https://irrd.kz/monitoring#28-42-2023-2024-uchebnyj-god

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасының мазмұнын меңгеру бойынша мониторинг жүргізу

Мониторинг түрлі жас топтарының Үлгілік бағдарламада айқындалған күтілетін нәтижелерге педагогтің қол жеткізу деңгейлерін және педагогтің баламен жеке жұмыс жүргізуде алдағы әрекетін анықтауға мүмкіндік береді.

Мониторинг жүргізуде педагог Стандарт талаптарын, Үлгілік бағдарламаның мазмұнын, бақылау парақтары мен жеке картаны толтыру тәртібін ескеру қажет. Педагог мониторинг жүргізу әдістерін (бақылау, ойын жағдаяттарын құру, ойын, әңгімелесу, сұрақтар мен жауаптар, балалар әрекеті нәтижелерін зерттеу) және Үлгілік бағдарламаның мазмұнын меңгеру деңгейін есептеу әдістерін білуі тиіс.

Мониторинг оқу жылында 3 рет:

- бастапқы – қыркүйекте;
- аралық – қаңтарда;
- қорытынды – мамырда жүргізіледі.

Мониторинг жүргізу ерте жас тобында аралық бақылаудан басталады.

Мониторинг нәтижелері бойынша Жеке даму картасы толтырылады, онда критерийлер бойынша орташа және төмен деңгей көрсеткен балалармен дамыту және/немесе түзету шаралары жазылады.

Мониторинг нәтижелері одан әрі тәрбиелеу – білім беру процесін жоспарлау үшін қолданылады және Үлгілік бағдарламаға сәйкес тіркеледі, ал қорытынды көрсеткіштер Ұлттық білім беру деректер қорына енгізіледі.

Бұл маңызды!

Мониторинг жүргізуде:

- Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасының мазмұнын мектеп жасына дейінгі балалардың меңгеруі бойынша мониторинг жүргізудің әдістемелік ұсынымдарын қолдану ұсынылады

https://irrd.kz/old/sites/irrd.kz/uploads/monitoring/2023/09/monitoring_1509.pdf

Түрлі жас топтарында тәрбиелеу-білім беру процесін ұйымдастыру

Үлгілік қағидаларға сәйкес жас ерекшелігі әртүрлі жас топтарының толықтырылуы:

1) топта жас ерекшелігі екі түрлі (*1 жастағы балалар, 2 жастағы балалар*) балалар болған жағдайда бала саны - 15 баладан артық емес;

2) топта жас ерекшелігі үш түрлі *(3 жастағы балалар, 4 жастағы балалар, 5 жастағы балалар)* балалар болған жағдайда бала саны - 20 баладан артық емес.

Түрлі жас топтарында тәрбиелеу-білім беру процесін тиімді ұйымдастырудың маңызды шарты балалардың әрекеттерін ұтымды жоспарлау болып табылады.

Педагог:

- барлық жас топтарындағы бағдарламалық міндеттерді, күтілетін нәтижелерді білуі;

- мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың жас және психологиялық-педагогикалық негіздеріне сәйкес балалар әрекетінің мазмұны мен нысандарын қарастыруы;

- қойылған міндеттерді іске асыруға, күтілетін нәтижелерге қол жеткізуге ықпал ететін оңтайлы құралдар мен әдістерді таңдауы;

- балаларды тек жас ерекшеліктеріне ғана емес, сондай-ақ басқа да сапалық көрсеткіштері: жеке мүмкіндіктері, даму деңгейі, ерекше білім берілуіне қажеттіліктері бойынша шағын топтарға бөлуі;

-педагогикалық бақылауды жүзеге асыруы, әрбір баланың қиындықтары мен жетістіктерін түсінуі және көре білуі қажет.

Топта жас ерекшелігі екі және үш түрлі балалар болған жағдайда Үлгілік бағдарламаның міндеттері балалардың жастарына сәйкес жеке көрсетіліп *(мысалы 3, 4 және 5 жастағы балалар үшін)* ортақ бір перспективалық жоспар жасалады. Циклограмма жасау кезінде Перспективалық жоспарда ұсынылған міндеттерді іске асыру үшін балалардың түрлі әрекеттері айқындалады.

Тәрбиелеу-білім беру процесін ұйымдастыруда: топтың жас ерекшелік құрамын, балалардың жеке ерекшеліктерін, мазмұнның сабақтастығын, әрекет түрлерін кезектестіруді, бірлескен және дербес әрекетті үйлестіруді, балалардың өзара бір-бірінен үйренуіне жағдай жасауды ескеру маңызды.

Түрлі жас топтарында ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары мен Тәрбиелеу-білім беру процесі циклограммасының үлгілері Әдістемелік ұсынымдарда берілген.

Бұл маңызды!

Түрлі жас топтарында тәрбиелеу-білім беру процесін ұйымдастыру бойынша педагогтерге арналған әдістемелік ұсынымдарды басшылыққа алу ұсынылады.

https://irrd.kz/metodicheskie-razrabotki/2025-god-2

Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен тәрбиелеу-білім беру процесін ұйымдастыру

Тәрбиелеу-білім беру процесін ұйымдастыру кезінде тәрбиеленушінің даму ерекшеліктері, қабылдау және қарым-қатынас тәсілі, зейін тұрақтылығы, сенсорлық ерекшеліктері, қозғалыс мүмкіндіктері және өздігінен әрекет ету деңгейі ескерілуі тиіс (Мысалы, қарым-қатынас пен әлеуметтік өзара әрекеттесудің бұзылысы немесе қиындықтары бар тәрбиеленушіге күн тәртібі мен алдағы әрекеттерді алдын-ала түсіндіру үшін визуалды күн тәртібі, пиктограммалар және «алдымен–содан кейін» қағидаты қолданылуы мүмкін. Тәрбиеші «алдымен ойыншықтарды жинаймыз, содан кейін серуенге шығамыз» деген әрекеттер ретін суреттер арқылы көрсетеді. Бұл тәсіл тәрбиеленушінің күн тәртібін түсінуіне, ауысу кезеңдеріндегі алаңдаушылығын төмендетуге және өздігінен әрекет етуін қолдауға мүмкіндік береді).

Ұйымдастырылған іс-әрекет барысында жеке және сараланған тәсілдерді қолдану

Ұйымдастырылған іс-әрекет мазмұны, тапсырманың көлемі, орындау уақыты, нұсқаулықтың берілу тәсілі және қажетті қолдау деңгейі тәрбиеленушінің жеке мүмкіндіктеріне сәйкес сараланууы тиіс (Мысалы, есту қабілеті зақымдалған тәрбиеленушіге жаңа сөздерді меңгертуде ауызша түсіндірумен қатар заттың нақты үлгісін, суретін, қимылын және жазбаша/визуалды белгісін қолдану ұсынылады. «Көлік» тақырыбын меңгерту барысында тәрбиеші көліктің ойыншық үлгісін көрсетіп, оның суретін және атауын ұсынады, артикуляциялық қимылды анық көрсетеді. Қажет болған жағдайда тактильдік қолдау немесе ымдау тілінің элементтері және дыбысты күшейтуге арналған ассистивті технологиялар пайдаланылады).

Тәрбиеленушінің физикалық қасиеттерін, коммуникативтік, танымдық және зияткерлік, әлеуметтік-эмоционалды дағдыларды қалыптастыру, балалардың шығармашылық дағдыларын, зерттеу іс-әрекетін дамыту ерекшеліктеріне сәйкес педагогикалық қолдау көрсету

Педагогикалық қолдау тәрбиеленушінің нақты даму мүмкіндіктеріне бағытталып, коммуникативтік бастамасын, танымдық белсенділігін, эмоциясын реттеуін және қимыл-қозғалыс белсенділігін дамытуға ықпал етуі қажет (Мысалы, сөйлеу тілі бұзылыстары бар тәрбиеленушімен коммуникативтік дағдыларды қалыптастыру үшін таңдау жасау әдісі, модельдеу, қайталау және визуалды тірек, альтернативті және қосымша коммуникация (АҚК) құралдары қолданылуы мүмкін. Тәрбиеші «Саған алма керек пе, алмұрт керек пе?» деп екі суретті ұсынады және тәрбиеленушінің сөзбен, ыммен немесе суретті көрсету арқылы таңдау жасауына мүмкіндік береді. Осы арқылы баланың функционалдық коммуникациясы біртіндеп қалыптастырылады).

Дамытушы ортаны ұйымдастыру

Ерекше балалар үшін дамыту ортасы физикалық тұрғыдан қауіпсіз, эмоционалдық тұрғыдан қолайлы және оның сенсорлық қажеттіліктерін ескеретіндей ұйымдастырылуы тиіс. Кеңістікті құрылымдау, тыныш аймақ ұйымдастыру, визуалды белгілер мен тұрақты әрекет алгоритмдері және қажет болған жағдайда сенсорлық реттеуді қолдайтын ассистивті құралдар пайдаланылады (Мысалы, қарым-қатынас пен әлеуметтік өзара әрекеттесудің бұзылысы немесе қиындықтары бар немесе сенсорлық ерекшеліктері байқалатын тәрбиеленушіге топ бөлмесінде қысқа уақытқа тынышталуға арналған арнайы тыныш аймақ қарастырылуы мүмкін. Бала шамадан тыс дыбыстық немесе визуалды әсерден шаршаған жағдайда тәрбиеші оны жазалау мақсатында емес, өзін-өзі реттеуіне жағдай жасау үшін осы аймақты пайдалануына мүмкіндік береді).

Тәрбиеленушінің құрдастарымен өзара әрекеттесуін және әлеуметтік бейімделуін қолдау

Құрдастарымен өзара әрекеттесуді ұйымдастыру кезінде бірлескен ойын, жұптық және шағын топтық жұмыс, үлгі көрсету, әлеуметтік оқиғалар және құрдастар арқылы қолдау технологиялары қолданылады (Мысалы, қарым-қатынас пен әлеуметтік өзара әрекеттесудің бұзылысы немесе қиындықтары бар тәрбиеленушіге бірлескен ойын кезінде «кезек күту», «ойыншықты сұрау», «ойынды аяқтау» әрекеттері әлеуметтік оқиға немесе қысқа визуалды нұсқау арқылы алдын-ала көрсетіледі. Тәрбиеші алдымен әрекетті өзі көрсетіп, кейін баланың құрдасымен бірге орындауына жағдай жасайды. Қажет болған жағдайда қарым-қатынасты жеңілдету үшін коммуникациялық карточкалар немесе АҚК құралдары қолданылады).

Ата-аналармен (заңды өкілдермен) өзара ынтымақтастықты ұйымдастыру

Тәрбиеленушіге көрсетілетін педагогикалық қолдаудың тиімділігін арттыру мақсатында тәрбиеші ата-аналармен жүйелі түрде ақпарат алмасып, баланың жетістіктері, қиындықтары және қолданылатын тиімді тәсілдер туралы өзара ынтымақтастыққа бағытталған жоспарлы жұмыс жүргізуі қажет (Мысалы, тірек-қимыл аппаратының бұзылыстары бар тәрбиеленушінің ата-анасымен бірлесіп, баланың өздігінен киіну, заттарды жинау, тамақтану сияқты күнделікті дағдыларын қалыптастырудың бірыңғай алгоритмі әзірленуі мүмкін. Қажет болған жағдайда үйде және мектепке дейінгі ұйымда қолданылатын ассистивті құралдарды пайдалану тәсілдері бойынша ата-анаға түсіндіру жұмыстары жүргізіледі. Топта қолданылатын әрекет реті үй жағдайында да сақталса, бала үшін талаптардың тұрақтылығы қамтамасыз етіледі).

Тәрбиеленушінің жетістіктерін оның жеке даму динамикасына сәйкес бақылау және бағалау

Ерекше балалардың жетістіктерін бағалау кезінде оны басқа балалардың нәтижелерімен салыстыруға емес, оның бастапқы деңгейіне қатысты жеке даму динамикасын анықтауға басымдық берілуі қажет. Бақылау нәтижелері педагогикалық қолдау тәсілдерін түзету үшін пайдаланылуы тиіс (Мысалы,

сөйлеу тілінің бұзылыстары бар тәрбиеленушінің жетістігі тек толық сөйлеммен жауап беру деңгейімен емес, оның сөзді, ым-ишараны, суретті, коммуникациялық карточканы немесе АҚК құралын пайдаланып өз қажеттілігін білдіру жиілігінің және дербестігінің артуымен де анықталуы мүмкін. Мұндай жағдайда бақылау парағы немесе баланың жеке даму картасы тіркеледі).

Мектеп жасына дейінгі балалардың тілін дамыту бойынша жұмысты күшейту

Соңғы жылдары мектеп жасына дейінгі балалардың сөйлеуінің даму деңгейінің төмендеуі байқалады, бұл олардың шектеулі сөздік қорынан, байланыстырып сөйлеуінің жеткіліксіз қалыптасуы мен дыбыстарды анық айта алмауы және өз ойын еркін жеткізе алмауынан көрінеді. Бұл қиындықтар көбінесе бала мектепке барған кезеңге дейін сақталады және одан әрі оқытуда әсерін тигізуі мүмкін.

Осыған байланысты барлық жас топтарында тәрбиеленушілердің сөйлеуін дамыту бойынша жұмысты күшейту ұсынылады. Коммуникативтік дағдыларды қалыптастыру ұйымдастырылған іс-әрекет, режимдік сәттер, балалардың ойын, танымдық, шығармашылық және дербес әрекеті барысында жүйелі жүзеге асырылуы тиіс.

Ауызекі сөйлеуді дамытуға, сөздік қорды байытуға, грамматикалық тұрғыдан дұрыс сөйлеуді қалыптастыруға, дыбыстарды анық айтуды жетілдіруге, диалогтік және монологтік қарым-қатынас дағдыларын дамытуға ерекше назар аудару қажет.

Педагогтерге балаларды белсенді қарым-қатынас жасауға, оқиғаларды талқылауға, пікір алмасуға, шығарма мазмұнын қайталап айтып беруге, сурет бойынша әңгімелеуге, заттар мен қоршаған әлем құбылыстарын сипаттауға ынталандыратын тілдік орта құру ұсынылады.

Жұмыстың тиімділігін арттыру үшін көркем әдебиетті, театрландырылған әрекетті, сюжетті-рөлдік ойындар мен тіл дамытуға арналған ойындарды қолдану, өлеңдер жаттату, жұмбақтар шешу мен құрастыру, әңгімелесу, отандық авторлардың шығармаларын оқып беру және оларды талқылау ұсынылады. Әрбір балаға күн сайын ересектермен және құрдастарымен сөйлесуге мүмкіндік беру маңызды.

Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев кітап оқудың білім беру мен тұлғаны дамытудың негізі ретіндегі маңызын айтып, «Кітап оқу мәдениеті біздің мәдени кодымыздың ажырамас бөлігіне айналуға тиіс» деп атап өтті. Президенттің «Кітап оқу мәдениетін дамыту және зерделі ұлт қалыптастыру жөніндегі шаралар туралы» (ҚР Президентінің 2026 жылғы 16 мамырдағы жарлығы) жарлығында кітап оқу мәдениетін дамыту және зерделі ұлт қалыптастыру мәдениет, білім беру және инновациялар салаларындағы мемлекеттік саясаттың басым бағыттары болып айқындалған. Кітап оқу дүниетанымды кеңейтуге, сыни ойлауды, сөйлеу мәдениеті мен танымдық белсенділікті дамытуға ықпал етеді. Қазіргі жағдайда балалар мен ересектерді

жүйелі түрде кітап оқуға ынталандыратын орта ұйымдастыру маңызды болып табылады.

«Зерделі ұлт» қалыптастыру бастамасын іске асыру мектепке дейінгі жастан басталады, өйткені дәл осы кезеңде баланың тілін, танымдық белсенділігін дамытудың, кітапқа қызығушылыққа баулудың негізі қаланады. Қалыптасқан тілдік құзыреттілік көркем әдебиетті қабылдаудың, шығармалардың мазмұнын түсінудің және кітапқа қызығушылыққа баулудың маңызды шарты болып табылады. Баланың сөздік қоры бай, сөз бен коммуникативтік дағдыларды түсіну деңгейі жоғары болса, ол көркем шығармаларды жақсы қабылдайды және өзіне оқып берген шығармалардың мазмұнын түсінеді.

Кітап оқу мәдениетін дамыту және зерделі ұлт қалыптастыру жөніндегі шараларды іске асыру аясында тәрбиеленушілердің жас ерекшеліктеріне сәйкес кітаптарға, балалар журналдарына және иллюстрациялары бар басылымдарға еркін қол жетімділікті қамтамасыз ететін жайлы оқырман ортасын ұйымдастыру ұсынылады.

Балаларға күн сайын көркем әдебиет шығармаларын оқып беруге, оқылған шығармалардың мазмұнын талқылауға, кейіпкерлер мен олардың әрекеттері туралы әңгімелесуге, әдеби шығармалардың мазмұнын айтып беру және өлеңдерді жаттатуға ерекше назар аудару ұсынылады.

Жұмыстың тиімді нысандары:

- балабақша аумағында ашық аспан астында «Open air library» заманауи кітап бұрышын ұйымдастыру, балабақша ғимаратында кітап бұрыштарын ашу, «Мобильді кітапханалар» жұмысын жетілдіру;

- әдеби кездесулер: «Кітаппен келген қонақ» жергілікті ақындар мен жазушылардың шығармашылығымен заманауи форматта таныстыру;

- «Бір күнде бір ертегі» дәстүрлі іс-шаралар: балалардың кітапқа қызығушылығын қалыптастыру үшін күн сайын 10-15 минут ертегі оқып беру;

«Бірге оқимыз»: ата-аналар мен балалар арасындағы эмоционалды байланысты нығайту мақсатында отбасымен бірге кітап оқу;

- «Бірге кітап жасайық» шығармашылық жобасы: кітаптарды бірлесіп жасау;

- «Кітаптан қойылымға»: балаларға арналған шығармалардың желісі бойынша театрландырылған қойылымдар.

Педагогтерге отансүйгіштікке тәрбиелеуге, ұлттық құндылықтарды құрметтеуге және Қазақстан халқының мәдени мұрасын сақтауға ықпал ететін халық ауыз әдебиеті шығармашыларын, қазақ халық ертегілерін, мақал-мәтелдер мен жаңылтпаштарды, сондай-ақ қазақстандық балалар жазушыларының шығармаларын кеңінен қолдану ұсынылады.

Бұл маңызды!

Күнделікті жағдайларда сөйлеуді дамыту бойынша әдістемелік ұсынымдарды https://irrd.kz/old/sites/irrd.kz/uploads/docs/2025/08/r/d13.pdf және *Инновациялық әдістерді қолдана отырып, мектепке дейінгі ұйымдарда және мектептердің, лицейлер мен гимназиялардың мектепалды сыныптарында*

қазақ тілін үйрету бойынша әдістемелік ұсынымдар https://irrd.kz/old/sites/irrd.kz/uploads/docs/metodicheskie_razrabotki/2024/mrr09.pdf қолдану ұсынылады

Мектеп жасына дейінгі балаларды салауатты өмір салтына баулу

Мектепке дейінгі жаста салауатты өмір салтының негіздерін қалыптастыру – баланың балабақшадағы күнделікті өмірінің бір бөлігі. Осы кезеңде баланың болашақта өз денсаулығына саналы түрде қарауы қалыптасады, сондай-ақ өзіне қамқорлық жасау қызықты, пайдалы және барлығына қол жетімді болуы мүмкін екенін түсінеді. Денсаулық туралы тек айтып қана қоймай, баланың күн сайын салауатты өмір салтын ұстанудың оң тәжірибесін меңгеруіне мүмкіндік беретін жағдайлар жасау маңызды.

Салауатты өмір салтының негіздерін қалыптастыру бойынша жұмысты күні бойы түрлі балалар әрекеті, режимдік сәттер, ойын, қарым-қатынас және ересектер мен балалардың бірлескен әрекеттері арқылы жүзеге асыру ұсынылады.

Жұмыстың негізгі бағыттары:

- ✓ күн сайын қимыл белсенділігіне қажеттілікті және қимылды ойындарға қызығушылықты қалыптастыру;
- ✓ мәдени-гигиеналық дағдылар мен өзіне-өзі қызмет көрсетуде дербестікті дамыту;
- ✓ пайдалы және құнарлы тамақтану туралы түсінік қалыптастыру;
- ✓ дене тәрбиесі құралдары, қимылды және ұлттық ойындар арқылы денсаулықты нығайту;
- ✓ эмоционалды әл-ауқатты дамыту, өз сезімдерін түсіну және оларды басқару қабілетін қалыптастыру;
- ✓ өз денсаулығына жауапкершілікпен қарауға және қауіпсіз мінез-құлық дағдыларына баулу.

Балаларға тек ақпарат алуға ғана емес, әрекет етуге, зерттеуге және жаңалық ашуға мүмкіндік беретін жұмыс нысандары неғұрлым тиімді болып табылады:

- Ойын технологиялары негізінде денсаулық мәдениетін қалыптастыру

Валеологиялық квесттер мен шытырман оқиғалы ойындар

Балалардың денсаулық туралы алған білімдерін практикалық әрекет арқылы бекіту үшін «Денсаулық формуласын іздеу», «Тазалық патшалығын құтқару» сияқты квесттер ұйымдастыруға болады. Балалар әртүрлі бекеттерден өту барысында пайдалы және зиянды азық-түліктерді ажыратуды үйренеді, жол белгілерін таниды, тапсырмалар орындайды, кедергілер жолағынан өтеді. Мұндай әрекет танымдық белсенділікті, логикалық ойлауды дамытуға және өз денсаулығына жауапкершілікпен қарауды қалыптастыруға ықпал етеді.

Иммерсивті ертегілер мен плейбэк-театр

Балалар интерактивті театрландырылған қойылымдардың белсенді қатысушылары болады. Олар дәрумендер, пайдалы бактериялар немесе

денсаулық қорғаушылары бейнесіне еніп, зиянды микробтармен күреседі. Қойылым барысында қолды жуу, дұрыс тамақтану, дене жаттығуларын орындау дағдылары және басқа да пайдалы әдеттер бекітіледі.

*Салауатты өмір салтын қалыптастыру бойынша челлендждер (*ойын элементтерімен*)*

Топ ішінде «Таза қолдар турнирі», «Дәрумендер аптасы», «Белсенді бала марафоны» сияқты челлендждерді ұйымдастыруға болады. Әрбір пайдалы әрекетті орындағаны үшін (су ішу, жаттығу жасау, көкөніс салатын жеу және т.б.) бала жетістіктер картасына белгі немесе жапсырма (стикер) алады. Бұл балалардың ынтасын арттыруға және өзін-өзі бақылау дағдыларын дамытуға ықпал етеді.

- Жобалау және зерттеу әрекеті (STEM/STEAM элементтерімен)

«Кішкентай профессор» балалар зертханасы

Балаларда зерттеу дағдыларын қалыптастыру мақсатында қарапайым және қолжетімді тәжірибелер ұйымдастырылады.

«Тазалық — денсаулық кепілі» тәжірибесі

Балалар микробтардың таралуын көру үшін бірнеше күн бойы таза және лас қолмен ұстаған нан немесе жеміс бөліктерін бақылайды. Бұл жеке гигиена ережелерін сақтаудың маңыздылығын түсінуге мүмкіндік береді.

«Қанттың құпиясы» тәжірибе жасау

Газдалған сусындар мен шырындардағы қант мөлшері қант текшелері арқылы көрсетіледі. Балалар тәттілерді шамадан тыс тұтынудың адам ағзасына әсері туралы бастапқы түсініктер алады.

Экологиялық жоба «Тұқымнан дастарханға дейін»

Балабақшада шағын бақшалар ұйымдастырылады. Балалар көкөністер (жасыл пияз, ақжелкен, аскөк) өсіріп, оларға күтім жасайды және өнімін жинайды. Өсірілген өнімді тамақтануда пайдалану пайдалы азық-түліктерге қызығушылықты қалыптастыруға ықпал етеді.

- Заманауи фитнес-технологиялар және эмоционалдық әл-ауқат

Балалар плоггингі (эко-фитнес)

Серуен кезінде балабақша аумағында қоқыс жинау ұйымдастырылады. Мұндай әрекет балалардың қимыл белсенділігін арттырып қана қоймай, экологиялық мәдениетті қалыптастыруға ықпал етеді.

Балаларға арналған йога және ертегі стречингі

Созылуды және икемділікті дамытуға арналған жаттығулар ойын түрінде өткізіледі. Балалар сәйкес қимылдарды орындай отырып, жануарларды («мысық», «бақа», «ағаш» және т.б.) бейнелейді.

Зейінді шоғырландыру сәті және нейрогимнастика

Тыныс алу жаттығулары («гүлді иіскеу», «шамды үрлеу») және саусақ жаттығулары эмоционалды жағдайды реттеуге, зейінді шоғырландыруға және шаршағанды басуға көмектеседі.

- Цифрлық және медиатехнологиялар

Денсаулық тақырыбындағы балаларға арналған бейнероликтер мен мультфильмдер

Балалар «денсаулық тілшілері» немесе «пайдалы тағам дайындау шеберлері» рөлінде шағын бейнероликтерге түседі. Мысалы: «Тісті қалай дұрыс тазалау керек?», «Пайдалы таңғы ас дайындаймыз» және басқалар.

Мультимедиялық сергіту сәттері

Интерактивті экрандар немесе проекциялық технологияларды қолдана отырып, ойналатын қимылды ойындар балалардың қимыл белсенділігін арттыруға ықпал етеді. Балалар виртуалды кедергілерден өтеді, дәрумендер жинайды және түрлі ойын тапсырмаларын орындайды.

- Отбасымен өзара ынтымақтастық: «Healthy-Fest» отбасылық денсаулық фестивалі

Салауатты өмір салтын отбасылық құндылыққа айналдыру мақсатында ата-аналардың қатысуымен фестиваль ұйымдастырылады:

• *«Пайдалы десерт» отбасылық аспаздық байқауы;*

• *отбасымен жаттығу жасау және дене жаттығулары бойынша шеберлік сыныптары;*

• *дұрыс дене бітімін қалыптастыру және табанға күтім жасау бойынша практикалық сабақтар;*

• *«Біздің белсенді демалысымыз» фотокөрме;*

• *Денсаулық күнін және спорттық эстафеталар өткізу.*

Цифрландыру – мектепке дейінгі білім беру сапасын арттыру ресурсы

Қазіргі жағдайда цифрлық технологиялар тәрбиелеу-білім беру процесін ұйымдастыру, әдістемелік жұмысты жетілдіру, ата-аналармен өзара ынтымақтастықты нығайту және тәрбиелеу-білім беру процесін басқарудың тиімділігін арттыру мүмкіндіктерін кеңейте отырып, педагогтің кәсіби қызметінің ажырамас бөлігі болып отыр.

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту жүйесіне цифрлық технологияларды енгізу сапалы білім беру ресурстарына, инновациялық педагогикалық тәжірибелерге және кәсіби қызметтің заманауи құралдарына қолжетімділікті қамтамасыз ететін заманауи дамытушы ортаны құруға бағытталған. Бірақ, цифрландыру негізгі мақсат ретінде емес, мектепке дейінгі білім беру сапасын арттыру, педагогтердің кәсіби құзыреттіліктерін дамыту және тәрбиелеу-білім беру процесін жетілдіру құралы ретінде қарастырылады.

Цифрлық технологиялар педагогтерге сапалы білім беру материалдарын дайындауға, дидактикалық ойындар мен жаттығулар, презентациялар, бейнематериалдар, интерактивті тапсырмалар, виртуалды экскурсиялар, көрнекі құралдар мен әдістемелік ұсынымдар әзірлеуге кеңінен мүмкіндік береді. Цифрлық құралдарды қолдану тәрбиелеу-білім беру процесінде қолданатын көрнекіліктер санын арттыруға, жұмысты түрлендіруге және тәрбиелеу-білім беру процесін әдістемелік сүйемелдеуді жетілдіруге ықпал етеді.

Цифрландырудың маңызды бағыты электрондық білім беру ресурстарын, цифрлық платформаларды, электрондық кітапханаларды, білім

беру порталдарын және педагогтердің кәсіби қауымдастықтарын қолдану болып табылады. Бұл ресурстар заманауи педагогикалық тәжірибелермен танысуға, тәжірибе алмасуға, кәсіби іс-шараларға қатысуға және педагогикалық шеберлікті үздіксіз жетілдіруге мүмкіндік береді.

Цифрлық технологиялардың қарқынды дамуы жағдайында педагогтің кәсіби қызметінде жасанды интеллект құралдарын қолдану ерекше өзектілікке ие болуда. Жасанды интеллект ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындалуда, іс-шаралардың сценарийлерін әзірлеуде, дидактикалық материалдар жасауда, көркем шығармаларды таңдауда, әңгімелесуге арналған сұрақтарды құрастыруда, жобалар әзірлеуде, ата-аналарға арналған ақпараттық материалдарды дайындауда, сондай-ақ суреттер, презентациялар және басқа да білім беру ресурстарын құруда көмекші құрал ретінде қолданылуы мүмкін.

Цифрлық технологиялар мен жасанды интеллект құралдарын қолдану барысында ақпараттың шынайылығы, академиялық адалдық нормаларының сақталуы, жеке деректердің, авторлық құқықтардың қорғалуы және ақпараттық қауіпсіздік мәселелеріне ерекше назар аудару қажет. Педагогке цифрлық сервистер ұсынатын және олардың көмегімен жасалатын материалдарды сыни бағалау, олардың тәрбиеленушілердің жас ерекшеліктеріне және Үлгілік оқу бағдарламасының мазмұнына сәйкестігін тексеру ұсынылады.

Цифрландыру процестерін тиімді іске асыру мақсатында ұсынылады:

– ұйымдастырылған іс-әрекетті дайындау және өткізу, әдістемелік жұмысты және өздігінен білім алуды жоспарлау мен жүзеге асыруда цифрлық ресурстарды қолдану;

– дидактикалық және көрнекі материалдарды әзірлеу үшін заманауи цифрлық сервистерді қолдану;

– білім беру контенті мен әдістемелік материалдарды әзірлеуде жасанды интеллект мүмкіндіктерін тиімді пайдалану;

– педагогтердің цифрлық құзыреттілігін үздіксіз дамытуды қамтамасыз ету;

– цифрлық білім беру платформалары мен желілік педагогикалық қауымдастықтар арқылы кәсіби өзара қарым-қатынасты кеңейту;

– цифрлық қауіпсіздік, құпиялылық және жеке деректерді қорғау талаптарын сақтау;

– балалардың жас және жеке ерекшеліктерін ескере отырып, цифрлық ресурстарды педагогикалық тұрғыдан орынды іріктеуді жүзеге асыру.

Мектепке дейінгі білім беруді цифрландыру тәрбиелеу-білім беру процесінің сапасын арттыруға, педагогтердің кәсіби дамуына, тәрбиеленушілердің отбасыларымен өзара ынтымақтастықты жетілдіруге және қоғам мен мемлекет дамуының өзекті талаптарына сәйкес заманауи білім беру ортасын ұйымдастыруға ықпал етуі тиіс.

Бұл маңызды!

Мектепке дейінгі ұйымдар мен жалпы білім беретін мектептердің, лицейлер мен гимназиялардың мектепалды сыныптарында тәрбиелеу-білім беру процесінде жасанды интелектті қолдану бойынша педагогтерге арналған әдістемелік ұсынымдарды қолдануға ұсынылады

https://irrd.kz/files/66/KZ---2026/400/----------.pdf

Мерекелік іс-шараларды ұйымдастыру (мерекелер, ертеңгіліктер, сауық-кештер)

Іс-шараларды ұйымдастыру мен өткізуде келесі әдістемелік материалдарды басшылыққа алу ұсынылады:

- *Мектепке дейінгі ұйым жағдайында іс-шараларды (ашық есік күні, мерекелер, ертеңгіліктер және басқалар) өткізу бойынша әдістемелік ұсынымдар https://irrd.kz/old/sites/irrd.kz/uploads/docs/2023/06/01_30.pdf*

- *Мектепке дейінгі ұйымдар мен жалпы білім беретін мектептердің, лицейлер мен гимназиялардың мектепалды сыныптарында 1 наурыз - «Алғыс айту күнін» атап өту бойынша ұсынымдар*
https://irrd.kz/old/sites/irrd.kz/uploads/docs/metodicheskie_razrabotki/2024/rec_27ru.pdf

- *Мектепке дейінгі ұйымдар мен жалпы білім беретін мектептердің, лицейлер мен гимназиялардың мектепалды сыныптарында 8 наурыз халықаралық әйелдер күні мерекесін атап өту бойынша ұсынымдар*
https://irrd.kz/old/sites/irrd.kz/uploads/docs/metodicheskie_razrabotki/2024/rec2_ru.pdf

- *Мектепке дейінгі ұйымдар және жалпы білім беретін мектептердің, лицейлер мен гимназиялардың мектепалды сыныптарында Наурыз мерекесіне арналған ертеңгіліктерді ұйымдастыру бойынша әдістемелік нұсқаулық*
https://irrd.kz/kz/adisnamalykh-azirlemeler/2025-zhyl-2

- *Мектепке дейінгі ұйым жағдайында 1 мамыр мерекесін атап өту бойынша әдістемелік ұсынымдар*
https://irrd.kz/old/sites/irrd.kz/uploads/docs/metodicheskie_razrabotki/2023/05/01_05.pdf

- *Мектепке дейінгі ұйым жағдайында 7 мамыр мерекесін атап өту бойынша әдістемелік ұсынымдар*
https://irrd.kz/old/sites/irrd.kz/uploads/docs/metodicheskie_razrabotki/2023/05/07_05.pdf

- *Мектепке дейінгі ұйым жағдайында 9 мамыр мерекесін атап өту бойынша әдістемелік ұсынымдар*
https://irrd.kz/old/sites/irrd.kz/uploads/docs/metodicheskie_razrabotki/2023/05/09_05.pdf

- *Балабақшамен қоштасу мерекелік іс-шарасы бойынша әдістемелік ұсынымдар*
https://irrd.kz/old/sites/irrd.kz/uploads/docs/metodicheskie_razrabotki/2024/metod_rek_ds_r.pdf

- мектепке дейінгі ұйымдарда 1 маусым халықаралық балаларды қорғау күнін атап өту іс-шарасы бойынша ұсынымдар
https://irrd.kz/metodicheskie-razrabotki/2025-god-2

Үлгілік бағдарламаның мазмұнына сәйкес сахналық қойылымдар, балалар әрекетінің түрлерін қолдану арқылы топтағы барлық тәрбиеленушілерді қамтып, оларда көтеріңкі көңіл - күй тудыруға бағытталған мерекелік іс-шараларды өткізу ұсынылады.

Бұл маңызды!

Іс-шаралардың мазмұнына балалардың жас ерекшеліктеріне сәйкес отандық авторлардың өлеңдері мен әндерін жаттатуды енгізу қажет, бірақ тәрбиешілерге ChatGPT көмегімен құрастырылған өлеңдерді қолдану ұсынылмайды.

Іс-шаралардың мазмұнына:

– ертеңгіліктер мен мерекелік іс-шараларға ересектерге арналған және романтикалық қарым-қатынастармен байланысты қойылымдар мен әндерді;

– балалардың қабылдауына сәйкес келмейтін элементтері бар қойылымдарды сахналауды;

– іс-шараларда көрсетілетін сахналық қойылымдардың мазмұнында қатыгездік, дөрекілік және зорлық-зомбылық болмауы тиіс;

– тәрбиеленушілердің жас ерекшеліктеріне сәйкес келмейтін салт-дәстүрлерді (сырға салу, қыз қуу, құда түсу және басқа салт-дәстүрлерді өткізбеу);

– тәрбиеленушілердің жастарына сәйкес келмейтін музыкалық шығармалар мен танымал хит әндерді енгізу ұсынылмайды.

Балалардың шығармашылық қабілеттерін дамыту және еңбек ету дағдыларын қалыптастыру мақсатында тәрбиеленушілерді қолжетімді, қалдық және қауіпсіз материалдардан (мата, картон, қағаз және басқа материалдар) костюмдер мен реквизиттерді бірлесіп дайындауға тарту ұсынылады. Ата-аналардан қаражат жинау есебінен сахналық костюмдер дайындауды немесе сатып алуды ұйымдастыруға жол берілмеуі тиіс.

4. МЕКТЕПАЛДЫ ДАЯРЛЫҚТЫ ҰЙЫМДАСТЫРУ

Балаларды мектепте оқуға дайындау бойынша жұмыс мектепалды жастағы балалардың жас және жеке ерекшеліктері ескеріліп, жүйелі жүргізілуі тиіс.

Тәрбиеленушілердің денсаулығын нығайтуға, негізгі физикалық қасиеттерін дамытуға, ұсақ және жалпы моториканы жетілдіруге, мәдени-гигиеналық дағдылар мен салауатты өмір салты негіздерін қалыптастыруға назар аудару ұсынылады.

Мектепке дайындаудың маңызды құрамдас бөлігі таным процестерін: зейін, есте сақтау, ойлау, қабылдау, қиял мен сөйлеуді дамыту болып табылады. Балалардың бақылау, салыстыру, талқылау, қарапайым себеп-

салдарлық байланыстар орнату, өз ойын жеткізу, әңгімелесуге қатысу, мәтіндерді қайталап айту және әңгіме құрастыру дағдыларын қалыптастыру қажет. Сөздік қорды байыту мен байланыстырып сөйлеуді дамытуға ерекше мән беру қажет.

Сауат ашу мен математика негіздерін қалыптастыруды практикалық әрекеттерді, көрнекі құралдар мен дидактикалық ойындарды қолданып, ойын түрінде өткізуге болады. Балаларда дыбыстар туралы түсініктерді қалыптастыру, фонематикалық естуді дамыту, кеңістік пен уақытты бағдарлау, санау, заттарды шамасы, пішіні мен саны бойынша салыстыру қабілетін дамыту қажет, сондай-ақ, мектеп бағдарламасының қайталануына және шамадан тыс оқу жүктемесіне жол берілмеуі тиіс.

Мектепалды топтар мен сыныптарда тәрбиелеу-білім беру процесін ұйымдастыру балаларды одан әрі мектепте оқуға табысты дайындауды қамтамасыз ететін ойын, зерттеу, шығармашылық, жобалау әрекеттеріне негізделуі тиіс.

«Білім туралы» ҚР Заңына сәйкес мектепке дейінгі тәрбие беру мен оқыту балаларды мектепте оқытуға мектепалды даярлық түрінде бес жастан бастап жүзеге асырылады. Мектепалды даярлық міндетті және отбасында, мектепке дейінгі ұйымдарда, жалпы білім беретін мектептердің, лицейлердің және гимназиялардың мектепалды сыныптарында жүзеге асырылады.

Үлгілік қағидаларға сәйкес жалпы білім беретін мектептердің лицейлер мен гимназиялардың мектепалды сыныптарында тәрбиелеу-білім беру процесі жүзеге асырылады:

- ✓ 1 қыркүйек пен 31 мамыр аралығында – оқу жылы (Үлгілік *бағдарлама мазмұнын меңгеру кезеңі*), оқу жылы бойы мектептердің (лицейлер мен гимназиялардың ішкі тәртіп ережелеріне сәйкес каникулдар белгіленеді;
- ✓ мектепалды даярлық бағдарламасын өткен тәрбиеленушілерді мектептердің (лицейлердің, гимназиялардың) мектепалды сыныптарынан шығару жыл сайын 31 мамырда жүзеге асырылады.

Мектепалды даярлық:

1) Стандартқа;
2) Үлгілік жоспарға

Үлгілік жоспар ұйымдастырылған іс-әрекеттің мынадай түрлерін қамтиды: «Тіл дамыту», «Көркем әдебиет», «Қазақ тілі», «Сауат ашу негіздері», «Математика негіздері», «Қоршаған әлеммен таныстыру», «Сурет салу», «Музыка», «Жапсыру», «Мүсіндеу», «Құрастыру», «Дене тәрбиесі». Мектепалды жастағы балалардың құзыреттіліктерін қалыптастыру бойынша ұйымдастырылған іс-әрекеттің саны аптасына 20 сағатты, бір ұйымдастырылған іс-әрекеттің ұзақтығы 20-25 минутты құрайды;

3) Үлгілік бағдарламаға сәйкес іске асырылады.

Үлгілік бағдарламаның мазмұнында:

- тәрбиелеу-білім беру процесінің міндеттерін іске асыру;
- ұйымдастырылған іс-әрекеттің мазмұны және оларды кіріктіру;

- тәрбие мен оқытудың сабақтастық, үздіксіздік қағидаттарын қамтамасыз ету;

- ұйымдастырылған іс-әрекеттің күтілетін нәтижесі қарастырылады.

Педагогтер жылына бір рет перспективалық жоспар әзірлейді, апта сайын циклограмма құрады. Оқу жылында үш рет Үлгілік бағдарламаның мазмұнын меңгеру бойынша мониторинг жүргізеді. Оқу жылының соңында бастауыш сынып мұғалімі бала дамуының одан әрі жеке траекториясын анықтау үшін Үлгілік бағдарлама мазмұнын меңгеру қорытындылары бойынша Ұлттық білім беру деректер қорына Жеке картаны толтырады.

Балалардың жас ерекшеліктері мен қызығушылықтары ескеріліп, ұйымдастырылған іс-әрекетті өткізу:

- мектепке дейінгі ұйымдардағы мектепалды топтарда күні бойы кіріктірілген түрде немесе жеке жоспарланады;

- жалпы білім беретін мектептегі (лицейдегі, гимназиядағы) мектепалды сыныптарда күннің бірінші немесе екінші жартысында білім беру ұйымының оқу-тәрбиелеу процесінің кестесіне сәйкес кіріктірілген түрде немесе жеке жоспарланады.

Бұл маңызды!

Жалпы білім беретін мектептердің (лицейлер мен гимназиялардың) мектепалды сыныптарында тәрбиелеу-білім беру процесін ұйымдастыру бойынша әдістемелік ұсынымдарды басшылыққа алу ұсынылады

https://irrd.kz/old/sites/irrd.kz/uploads/docs/2025/11/1714k.pdf

Мектепке дейінгі және бастауыш білім берудің сабақтастығы

Мектепке дейінгі білім беру баланың одан әрі мектепте табысты оқуын қамтамасыз етуде маңызды рөл атқарады. Тәрбиелеу-білім беру процесін сапалы ұйымдастыру балалардың оқуға деген оң ынтасын қалыптастыруға, және мектеп бағдарламасын меңгеруге дайын болуына ықпал етеді.

Баланың оқуда жетістіктерге қол жеткізуіне МДҰ-ның ықпалы:

✓ Ерікті мінез-құлық және өзін-өзі реттеу дағдылары: партада 35 минут отыру, мұғалімді тыңдау, алаңдамау;

✓ Коммуникативтік дағдылар: педагогтің нұсқауларын түсіну, сұрақтарға толық сөйлеммен жауап беру, шығармалардың мазмұнын айтып беру, құрдастарымен қарым-қатынас жасай білу, қарындаш пен қылқаламды дұрыс ұстау, сызықтар, штрихтар салу, суреттерді бояу, қиып алу және бөлшектерді жапсыру;

✓ Танымдық дағдылар: салыстыру, топтастыру, санау;

✓ Әлеуметтік-эмоционалды дағдылар: мінез-құлық ережелерін сақтау, дербестік пен жауапкершілік, өзіне сенімділік, оқуға оң көзқарас таныту, жаңаны тануға қызығушылық, жетістікке қол жеткізуге талпыну, тапсырмаларды орындауға дайын болу дағдыларын қалыптастырады.

Мектепке дейінгі және бастауыш білім берудің сабақтастығын қамтамасыз ету үшін келесі іс-шаралар кешені:

– «1-сыныптың сабақтарына саяхат» мектепалды топтар/сыныптардағы балалардың ата-аналарына арналған виртуалды экскурсия;

– мектепалды топтар/сыныптар тәрбиешілерінің бастауыш сынып мұғалімдерінің сабақтарына қатысуы;

– бастауыш сынып мұғалімдерінің мектепалды топтар/сыныптардағы ұйымдастырылған іс-әрекеттерге қатысуы;

– оқу жылының соңында мектепалды топтар/сыныптарының педагогтері Ұлттық білім беру деректер қорына Баланың жеке даму картасын толтыруы;

– бала дамуының жеке траекториясын анықтау үшін 1-сынып мұғалімінің Жеке даму карталарын жинақтауы іске асырылады;

– жазғы кезеңде мектепалды даярлықпен қамтылмаған балалар үшін білім беру ұйымдарының жанында «Балақайлар мектебі» бағдарламасы бойынша қысқа мерзімді мектепалды даярлық ұйымдастырылады.

Бұл маңызды!

Әдістемелік сүйемелдеу мақсатында әзірленді:

- Ата-аналарға арналған мобильді консультациялық пункттердің жұмысын ұйымдастыру және әдістемелік сүйемелдеу бойынша ұсынымдар https://irrd.kz/old/sites/irrd.kz/uploads/docs/2025/03/d-r12.pdf

- Мектепке дейінгі және бастауыш білім берудің сабақтастығын қамтамасыз ету үшін мектепке дейінгі ұйымның орта білім беру ұйымымен өзара іс-қимылы бойынша ұсынымдар https://irrd.kz/old/sites/irrd.kz/uploads/docs/2025/04/d-k1410.pdf

«Балақайлар мектебі»

Жазғы кезеңде мектепалды жастағы балалар үшін білім беру ұйымдарының жанында ата - аналардың қажеттіліктері ескеріліп, «Балақайлар мектебі» бағдарламасы бойынша қысқа мерзімді мектепалды даярлық (бұдан әрі-Бағдарлама) ұйымдастырылады.

Баланы ата-аналар өздері тұратын мекен жайға жақын жердегі немесе 1 сыныпқа апаруды жоспарлап отырған орта білім беру ұйымдарындағы «Балақайлар мектебіне» беруіне болады.

Бұл маңызды!

«Балақайлар мектебі» жұмысын ұймдастыру үшін ұсынылады:

- «Балақайлар мектебі» мектепалды даярлықтың қысқа мерзімді бағдарламасы

https://irrd.kz/old/sites/irrd.kz/uploads/docs/metodicheskie_razrabotki/2024/dr13.pdf

5 «ТАЗА ҚАЗАҚСТАН» ТҰЖЫРЫМДАМАСЫ АЯСЫНДА МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРДА ЭКОЛОГИЯЛЫҚ МӘДЕНИЕТТІ ЖЕТІЛДІРУ

Мемлекет басшысының «Таза Қазақстан» бастамасы қоршаған ортаны қорғауға және еліміздің табиғи ресурстарын сақтауға, халықтың экологиялық мәдениетін қалыптастыруға, табиғатқа қамқорлық жасауға бағытталған.

«Таза Қазақстан» тұжырымдамасы аясында экологиялық мәдениетті қалыптастыру мектепке дейінгі жастан басталады, осы кезеңде тұлғаның экологиялық мәдениетінің негіздері қалыптасады, табиғатқа құнды көзқарасы дамиды, адам мен қоршаған ортаның өзара байланысы туралы қарапайым түсініктері, сондай-ақ экологиялық сауатты және қауіпсіз мінез-құлық дағдылары қалыптасады.

Бұл міндеттерді іске асырудың практикалық құралы «Жасыл балабақша» жобасы, бүгінгі күні жобаға еліміздің 288 МДҰ- ы тартылды, осы ұйымдарда 221 оқу-тәжірибе алаңы (бақша мен бау-бақша), 71 жылыжай, 39 метеоалаң жабдықталды, сондай-ақ энергия үнемдеуге және табиғи ресурстарды тиімді пайдалануға бағытталған 29 құрылғы енгізілді.

Мектеп жасына дейінгі балаларға экологиялық тәрбие беру аясында педагогтерге:

- балаларда қоршаған ортаның тазалығы, судың, ауаның, топырақтың, өсімдіктер мен жануарлардың адам өмірі үшін маңызы, өсімдіктердің өсуі мен дамуы туралы қарапайым экологиялық түсініктер қалыптастыру;

- табиғаттағы қарапайым себеп-салдарлық байланыстарды анықтай білуді дамыту және адамның қоршаған ортаға тигізетін әсерінің салдарын түсінуге баулу;

-табиғатта және қоғамдық орындарда экологиялық қауіпсіз және мәдениетті мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру;

- «Таза Қазақстан» тұжырымдамасын іске асыру аясында жауапкершілікті, экологиялық мәдениетті және қоршаған ортаға қамқорлық жасауды қалыптастыруға бағытталған іс-шаралар ұйымдастыру, мектепке дейінгі ұйымның аумағын, ауланы, көшелерді және табиғи нысандарды таза ұстауға тәрбиелеу;

- бақылау мен эксперимент жасау үшін шағын бақшалардың, экологиялық зертханалардың, табиғат бұрыштары мен метеоалаңдардың жұмысын ұйымдастыру;

- балаларды шамасы келетін еңбек әрекетіне тарту: өсімдіктер мен жануарларға күтім жасау, аумақты және топ бөлмесін көгалдандыру (терезе алдындағы шағын бақша), ойын алаңдарында тазалықты сақтау;

- күн сайын еңбекке және қоғамдық мүлікке құрметпен қарауды қалыптастыруға бағытталған ойындарды ұйымдастыру: ойыншықтарды жинастыру, өсімдіктерге күтім жасау, топ бөлмесі мен ойын алаңында тазалық пен тәртіпті сақтау, қоғамдық мүлікке ұқыпты қарау, құрдастары мен ересектерге шамасы келгенше көмек көрсету.

балалардың экологиялық бастамаларын, шағын жобалар мен зерттеу әрекетін жүзеге асыруға жағдай жасау, заманауи ойын технологияларын, экологиялық квесттерді, акцияларды, челленджер мен интерактивті жұмыс нысандарын қолдану;

- табиғи ресурстарды (су, қағаз, электр энергиясы) тиімді пайдалану туралы түсініктерін дамыту;

- балалардың экологиялық білімдерін кеңейту үшін цифрлық және мультимедиялық ресурстардың мүмкіндіктерін пайдалану;

- бақылаулар, экскурсиялар, экологиялық акциялар, тақырыптық күндер, әңгімелесу, экологиялық бағыттағы шығармашылық және зерттеу жобаларын ұйымдастыру, көркем әдебиетті, фольклорды, дидактикалық және қимылды ойындарды қолдану;

- тәрбиеленушілер мен ата-аналардың МДҰ аумағын абаттандыру және көгалдандыру жұмыстарына, макулатура жинау, қалдықтарды сұрыптау, ағаштар мен гүлдер отырғызу акцияларына қатысуын қамтамасыз ету, ата-аналарды еріктілер бастамаларына тарту;

- балаларды туған өлкенің табиғатымен, өңірдің экологиялық проблемаларымен және оларды шешу тәсілдерімен балалардың жас ерекшеліктеріне сәйкес деңгейде таныстыра отырып, өңірлік компонентті қолдану ұсынылады.

Бұл маңызды!

Келесі әдістемелік материалдарды басшылыққа алу ұсынылады:

- *Мектеп жасына дейінгі балаларда экологиялық мәдениетті қалыптастыру бойынша әдістемелік ұсынымдар*

https://irrd.kz/old/sites/irrd.kz/uploads/docs/metodicheskie_razrabotki/2024/mr29k.pdf

- *Мектеп жасына дейінгі балаларда энергия үнемдеу мәдениетін қалыптастыру бойынша әдістемелік ұсынымдар*

https://irrd.kz/old/sites/irrd.kz/uploads/docs/2024/06/d2k.pdf

- *Мектепке дейінгі ұйымдарда балалардың танымдық және зерттеу әрекетін ұйымдастыру бойынша әдістемелік ұсынымдар*

https://irrd.kz/old/sites/irrd.kz/uploads/docs/metodicheskie_razrabotki/2025/1155k.pdf

6 ЖАУАПТЫ ЖӘНЕ ЗАҢҒА БАҒЫНАТЫН ТҰЛҒАНЫ ТӘРБИЕЛЕУГЕ БАҒЫТТАЛҒАН «ЗАҢ МЕН ТӘРТІП» ИДЕОЛОГИЯСЫНЫҢ ҚАҒИДАТТАРЫН ІСКЕ АСЫРУ

Мектепке дейінгі жаста баланың әлеуметтік құзыреттілігінің негіздері қаланады, әділеттілік, адалдық, өз әрекетіне жауапкершілікпен қарау, басқа адамдардың құқықтарын құрметтеу және қоғамда мінез-құлық ережелерін сақтау туралы бастапқы түсініктері қалыптасады.

Тәрбиелеу-білім беру процесінде «Адал азамат» бағдарламасының құндылық бағдарларына, сондай-ақ құқықтық мәдениетті нығайтуға және қоғамдық тәртіп нормаларын құрметтеуді қалыптастыруға бағытталған «Заң мен тәртіп» қағидаттарына сәйкес тұлғаның негізгі адамгершілік қасиеттері,

азаматтық жауапкершілігі және қоғамдағы мінез-құлық нормалары туралы бастапқы түсініктері қалыптастырылады.

Осы бағыттарды іске асыру:

- топта, мектепке дейінгі ұйымда, отбасында және қоғамдық орындарда мінез-құлық нормалары туралы түсініктерді қалыптастыруды;

- бірлескен әрекетте ережелерді, бір-бірімен келісуді және әрекеттердің ретін сақтауға дағдыландыруды;

- «адалдық», «әділеттілік», «мейірімділік», «жауапкершілік» сияқты адамгершілік құндылықтар туралы түсініктерін дамытуды;

- құрдастарымен және ересектермен сыйластықпен қарым-қатынас жасау дағдыларын қалыптастыруды;

- бір-біріне құрметпен қарауды дамытуға ықпал ететін, ұлттық салт-дәстүрлер мен жалпы қабылданған әдеп нормаларына негізделген «сәлемдесу» мәдениетін қалыптастыру;

- ересектің көмегімен қарапайым жанжал жағдайларын бейбіт жолмен шешуге баулуды;

- балаларды жас ерекшеліктеріне сәйкес қауіпсіздіктің қарапайым ережелерімен және заңды мінез-құлық негіздерімен таныстыруды;

- балалардың топ ережелерін сақтаудағы бастамаларын қолдау және оларды талқылауға қатысуды;

- әлеуметтік жағдаяттарды модельдеу және мінез-құлық нормаларын бекіту үшін сюжеттік-рөлдік ойындарды қолдануды көздейді.

Құқықтық сауаттылық негіздерін қалыптастыру түрлі балалар әрекеттері арқылы жүзеге асырылады: ойын, коммуникативтік, танымдық, практикалық және шығармашылық. Жұмыс жүргізудің тиімді нысандары: сюжетті-рөлдік ойындар, әңгімелесу, көркем шығармаларды оқып беру және талқылау, шағын жобалар мен тақырыптық апталар. Тәрбиелеу-білім беру процесін ұйымдастыруда адалдық, сыйластық, жауапкершілік, өзара көмек, еңбекқорлық пен қоғамдық ережелерді сақтауға баулитын көркем әдебиет шығармаларын, ұлттық ертегілер мен мультфильмдерді қолдану ұсынылады.

Бұл маңызды!

- Мектепке дейінгі ересек жастағы балаларды әлеуметтегі (отбасы, мектепке дейінгі ұйым, қоғам) құқықтарымен және міндеттерімен таныстыру бойынша әдістемелік ұсынымдарды басшылыққа алу ұсынылады

https://irrd.kz/old/sites/irrd.kz/uploads/docs/2025/09/1112r.pdf

7. БУЛЛИНГТІҢ АЛДЫН АЛУ ЖӘНЕ МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРДЫҢ ЭМОЦИОНАЛДЫ ӘЛ-АУҚАТЫН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ

Мектепке дейінгі жаста буллингтің алдын алу әрбір бала өзін қауіпсіз, жайлы және маңызды тұлға ретінде сезінуіне мүмкіндік беретін қауіпсіз, мейірімді және эмоционалды жайлы білім беру ортасын қалыптастыруға бағытталған. Мектепке дейінгі жаста буллинг жиі балалардың бір-бірін итеру, ұрып-соғу, ойыншықтарды тартып алу, жеке заттарды бүлдіру, ойыннан

шығару, келемеждеу мен ренжітуді қамтитын физикалық агрессия түрінде көрінеді.

Мектепке дейінгі ұйымдарда буллингтің алдын алу мақсатында педагогтерге:

-топта сыйластықты, сенімділік пен өзара көмек көрсетуді қалыптастыру;

- әрбір балаға мейірімділікпен және әділдікпен қарау;

- балаларды бір-бірімен көпшілік алдында салыстыруға жол бермеу;

- топқа жаңадан қабылданған тәрбиеленушілердің эмоционалды жайлы бейімделуін қамтамасыз ету;

- балаларды сыпайы қарым-қатынас жасауға, ынтымақтастыққа және өзара сыйластыққа баулу;

- келісу, бөлісе білу, кезек күту және шешімдерді бірлесіп қабылдау дағдыларын дамыту;

- әлеуметтік дағдыларды қалыптастыру үшін сюжетті-рөлдік ойындарды, ойын жағдаяттарын және театрландырылған әрекеттерді қолдану;

- басқа адамдардың сезімдері мен көңіл-күйін түсіне білу қабілетін (эмпатияны) дамыту;

- күн сайын балалармен эмоциялар және оларды білдіру тәсілдері туралы әңгімелесу;

- өзін-өзі реттеу дағдыларын және жанжалдарды сындарлы жолмен шешу дағдыларын дамыту;

- балалар арасындағы шиеленістің алғашқы белгілерін дер кезінде байқау;

- балаларға даулы жағдайларды бейбіт жолмен өз бетінше шешуге көмектесу;

- физикалық және сөз арқылы агрессияға жол берілмейтіндігін түсіндіру;

- күнделікті тәжірибе арқылы достық қарым-қатынас ережелерін бекіту.

- қарым-қатынас жасауда қиындықты сезінетін балаларға ерекше көңіл бөлу;

- ұялшақ және мазасыз балалардың бірлескен әрекетке қатысуына көмектесу;

-ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың сәтті әлеуметтенуіне жағдай жасай отырып, оларды қолдау;

- тәрбиеленушілердің эмоционалды жағдайын жиі бақылау ұсынылады.

Педагог сыйластыққа негізделген қарым-қатынастың үлгісі болып табылады. Сондықтан:

- педагогикалық әдеп нормаларын сақтау;

- балалармен сабырлы, мейірімді сөйлесу;

- әрбір балаға құрметпен қарау;

-жанжал жағдайларын жазалаусыз, қорлаусыз және қорқытусыз шешу маңызды.

Бұл маңызды!

- *Мектепке дейінгі ұйымдарда буллингтің алдын алу бойынша әдістемелік ұсынымдарды басшылыққа алу ұсынылады*

https://irrd.kz/metodicheskie-razrabotki/2025-god-2

8. «ЕРТЕ ЖАСТАН ЕҢБЕККЕ ЖӘНЕ КӘСІПКЕ БАУЛУ» АРҚЫЛЫ МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРДЫ ЕҢБЕККЕ БАУЛУ

2026 жылдың қаңтар айынан бастап МДҰ-да мектеп жасына дейінгі балаларды еңбекке баулуға және әртүрлі мамандықтарға қызығушылықты дамытуға бағытталған «Ерте жастан еңбекке және кәсіпке баулу» пилоттық жобасы іске асырылуда. Жоба ойын, танымдық және практикалық әрекеттер арқылы балаларды ерте кәсіпке баулуға жағдай жасауға ықпал етеді.

Пилоттық жобаны іске асыруға барлығы - 100 мектепке дейінгі ұйым басшысы, 134 әдіскер, 652 тәрбиеші және 8 456 (4 жастағы – 4 494 және 5 жастағы - 3 962 бала) бала қатысуда.

Балаларды еңбекке және кәсіпке баулу Үлгілік бағдарламаға, жобаны іске асыру бойынша нұсқаулық пен әдістемелік ұсынымдарға сәйкес келесі бағыттар бойынша жүзеге асырылады:

- ✓ Зергерлік шеберхана
- ✓ Аспаздық шеберхана
- ✓ Тігінші шеберханасы
- ✓ Инженерлік зертхана
- ✓ Құрылыс алаңы
- ✓ Жылыжай, бау-бақша алаңы
- ✓ Қолөнер шеберханасы

Пилоттық жобаны іске асыру үшін «Ерте жастан еңбекке және кәсіпке баулу» пилоттық жобасын іске асыру бойынша іс-қимыл жоспары әзірленді, онда жоба идеяларын іске асыру бойынша - 23 іс-шара жоспарланған, оның ішінде - 8 іс-шара жоба бағыттары бойынша өткізілетін байқаулар.

Аталған жоспарға сәйкес ақпан айында зергерлік шеберхана бағыты бойынша: «Зергер әке – еңбекқор бала» республикалық отбасылық шығармашылық байқауы өткізілді. Байқаудың республикалық кезеңіне 20 өңірден ересек және мектепалды топтардан 53 тәрбиеленуші, 47 педагог және 42 ата-ана (әкелер) қатысты. Байқау қорытындысы бойынша қатысушыларға номинациялар мен дипломдар берілді.

Наурыз айында аспаздық шеберхана бағыты бойынша: «Ұлттық тағамдар – кішкентай аспаздар» республикалық байқауы өткізілді. Байқаудың республикалық кезеңіне ересек және мектепалды топтардан 173 тәрбиеленуші, 61 педагог және 28 ата-ана (аналар мен әжелер) қатысты. Байқау жеңімпаздарына номинациялар мен дипломдар берілді.

Барлық байқаулардың қорытындылары мен жеңімпаздардың материалдары Институттың www.irrd.kz ресми сайтында және әлеуметтік желілердегі ресми парақшаларында орналастырылды.

Пилоттық жоба 2026 жылдың желтоқсан айында аяқталады. Жоба қорытындысы бойынша тәрбиеленушілердің нәтижелері мен педагогтердің ұсыныстары ескеріліп, одан кейін жоба еліміздің мектепке дейінгі ұйымдарында маштабтауға ұсынылатын болады.

Бұл маңызды!

Мектеп жасына дейінгі балаларда еңбекке оң көзқарасты және мамандықтар әлемі туралы бастапқы түсініктерді қалыптастыру мақсатында келесі әдістемелік ресурстар әзірленді:

- «Ерте жастан еңбекке және кәсіпке баулу» пилоттық жобасын іске асыру бойынша әдістемелік ұсынымдар

https://irrd.kz/pilotnye-proekty/proekt-erte-zhastan-e-bekke-zh-ne-k-sipke-baulu/proekt-erte-zhastan-e-bekke-zh-ne-k-sipke-baulu-2

- «Мектеп жасына дейінгі балаларды ерте жастан кәсіпке баулу: болашақ мамандықты меңгерудегі ойын мен шығармашылық» педагогтерге арналған әдістемелік ұсынымдар

https://irrd.kz/metodicheskie-razrabotki/2025-god-2

9. АКАДЕМИЯЛЫҚ АДАЛДЫҚТЫ ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту педагогінің кәсіби қызметінде академиялық адалдық өзінің лауазымдық міндеттерін орындауға жауапкершілікпен қарауынан көрінеді. Бұл ұйымдастырылған іс-әрекетке мұқият дайындықты, тәрбиелеу-білім беру процесін сапалы жоспарлауды, тәрбиеленушілердің Үлгілік бағдарлама мазмұнын меңгеруіне мониторингті объективті жүргізуді, педагогикалық құжаттаманы шынайы жүргізу және тәрбиелеу-білім беру процесіне қатысушылардың барлығына, оның ішінде тәрбиеленушілердің ата-аналарына нақты ақпарат беруді, авторлық құқықтарды сақтауды және зияткерлік меншікке құрметпен қарауды көздейді.

Академиялық адалдық қағидаттарын қалыптастыру тәрбиелеу-білім беру процесінің маңызды бағыты болып табылады және тұлғаның адамгершілік қасиеттерін, адалдықты, жауапкершілікті, әділдікті, өз еңбегінің және өзге адамдардың еңбегінің нәтижелеріне құрметпен қарауды дамытуға бағытталған. Балалардың нәтижеге өз күшімен жетуге талпынуын, өзінің жетістіктері мен қателіктерін мойындауын, құрдастарының жетістіктерін құрметтеуді және бірлескен әрекетте мейірімділік танытуын қалыптастыруға ерекше назар аудару ұсынылады.

Бұл маңызды!

Келесі әдістемелік материалдарды басшылыққа алу ұсынылады:

- Академиялық адалдықты қамтамасыз ету бойынша мектепке дейінгі ұйымдар мен жалпы білім беретін мектептердің, лицейлер мен гимназиялардың мектепалды сыныптарының педагогтеріне арналған ұсынымдар

https://irrd.kz/metodicheskie-razrabotki/2025-god-2

- *Балабақша мен мектептердің, лицейлер мен гимназиялардың мектепалды сынып тәрбиешісінің кәсіби этикасы бойынша әдістемелік ұсынымдар*

https://irrd.kz/old/sites/irrd.kz/uploads/docs/metodicheskie_razrabotki/2023/10/mr_etica_06.pdf

- *Жалпы адами және ұлттық құндылықтар негізінде еңбекқор, адал, саналы, жасампаз азаматты тәрбиелеу бойынша әдістемелік ұсынымдар*

https://irrd.kz/old/sites/irrd.kz/uploads/docs/2024/11/r1026.pdf

10. ҚҰЗЫРЕТТІЛІК ОРТАЛЫҚТАРЫ МЕН МОБИЛЬДІ ТОПТАРДЫҢ ҚЫЗМЕТІН ЖЕТІЛДІРУ

Мектепке дейінгі білім беру сапасын арттырудың тиімді тетіктерінің бірі – құзыреттілік орталықтары мен мобильді топтарды дамыту. Бұл құрылымдар сапалы білім беру қызметтеріне тең қолжетімділікті қамтамасыз етуге, озат педагогикалық тәжірибені таратуға және мектепке дейінгі ұйым педагогтерінің кәсіби деңгейін арттыруға ықпал етеді.

Құзыреттілік орталықтары мектепке дейінгі білім берудің үздік тәжірибелерін жинақтау, әзірлеу және тарату алаңы ретінде қызмет етеді. Олар педагогтерді оқытуды ұйымдастырады, семинарлар, шеберлік сыныптары, тағылымдамалар мен консультациялар өткізеді, сондай-ақ мектеп жасына дейінгі балаларды тәрбиелеу мен оқытудың инновациялық тәсілдерін енгізуге ықпал етеді.

Құзыреттілік орталықтарының жалпы саны 408 құрайды, олардың ішінде:

- ✓ қалалық жерлерде – 230 құзыреттілік орталықтары, ауылдық жерлерде – 178 құзыреттілік орталықтары;
- ✓ мемлекеттік мектепке дейінгі ұйымдар базасында – 375, жекеменшік мектепке дейінгі ұйымдар базасында – 33.

2026 жылдың алты айы бойынша құзыреттілік орталықтары 1985 іс-шара өткізді. Құзыреттілік орталықтарының іс-шараларымен қамтылған педагогтердің жалпы саны – 40 510 адамды құрады.

Мобильді топтар мектепке дейінгі ұйымдарға консультациялық және әдістемелік көмек көрсетеді. Олардың қызметі тәрбиелеу-білім беру процесіндегі мәселелерді уақтылы анықтауға және шешуге, педагогтерге заманауи білім беру технологияларын енгізу мәселелерінде қолдау көрсетуге, сондай-ақ әрбір баланы оның тұрғылықты жеріне қарамастан жан-жақты дамуы үшін жайлы жағдайлар жасауға мүмкіндік береді.

Өңірлердегі мобильді топтардың құрамына кіретін қызметкерлердің жалпы саны - 3 014 адамды құрайды. Әдістемелік көмек көрсету мақсатында мобильді топтар 2026 жылдың 6 айы бойынша 1875 МДҰ- ға барды, онда республиканың МДҰ - ның 48 929 педагогі қамтылған 1630 іс-шара өткізілді.

Мобильді топтар мен құзыреттілік орталықтарының қызметі:

- ✓ педагог кадрлардың кәсіби құзыреттілігін арттыруға;

✓ қалалық және ауылдық МДҰ арасындағы білім беру сапасындағы алшақтықты қысқартуға;

✓ оқыту мен тәрбиелеудің заманауи әдістемелерін енгізуге;

✓ мектепке дейінгі ұйымдарды әдістемелік сүйемелдеу жүйесін жетілдіруге;

✓ балалармен, оның ішінде ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен жүргізілетін жұмыстың тиімділігін арттыруға;

✓ мектепке дейінгі білім беру саласы қызметкерлерінің үздіксіз кәсіби дамуын қамтамасыз етуге ықпал етеді.

Бұл маңызды!

Әдістемелік материалдарды басшылыққа алу ұсынылады:

- Құзыреттілік орталықтары мен «өсу нүктелерінің» қызметін сүйемелдеу бойынша әдістемелік ұсынымдар *https://irrd.kz/old/sites/irrd.kz/uploads/docs/2025/5/d-k02.pdf*

- Әдістемелік кабинеттер/орталықтар жанында мобильді топтарды ұйымдастыру және олардың қызметі бойынша әдістемелік ұсынымдар

https://irrd.kz/old/sites/irrd.kz/uploads/docs/2024/07/999.pdf

МАЗМҰНЫ

1.	ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІН РЕТТЕЙТІН НОРМАТИВТІК ҚҰҚЫҚТЫҚ АКТІЛЕР	5
2.	ҚАУІПСІЗДІКТІ ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ	8
3.	МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ҰЙЫМДАРДА ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІН ҰЙЫМДАСТЫРУ	11
	Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасының мазмұнын меңгеру бойынша мониторинг жүргізу	13
	Түрлі жас топтарында тәрбиелеу-білім беру процесін ұйымдастыру	14
	Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен тәрбиелеу-білім беру процесін ұйымдастыру	15
	Мектеп жасына дейінгі балалардың тілін дамыту бойынша жұмысты күшейту	17
	Мектеп жасына дейінгі балаларды салауатты өмір салтына баулу	19
	Цифрландыру – мектепке дейінгі білім беру сапасын арттыру ресурсы	21
	Мерекелік іс-шараларды ұйымдастыру (мерекелер, ертеңгіліктер, сауық-кештер)	23
4.	МЕКТЕПАЛДЫ ДАЯРЛЫҚТЫ ҰЙЫМДАСТЫРУ	24
	Мектепке дейінгі және бастауыш білім берудің сабақтастығы	26
	«Балақайлар мектебі»	27
5.	«ТАЗА ҚАЗАҚСТАН» ТҰЖЫРЫМДАМАСЫ АЯСЫНДАМЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРДА ЭКОЛОГИЯЛЫҚ МӘДЕНИЕТТІ ЖЕТІЛДІРУ	28
6.	ЖАУАПТЫ ЖӘНЕ ЗАҢҒА БАҒЫНАТЫН ТҰЛҒАНЫ ТӘРБИЕЛЕУГЕ БАҒЫТТАЛҒАН «ЗАҢ МЕН ТӘРТІП» ИДЕОЛОГИЯСЫНЫҢ ҚАҒИДАТТАРЫН ІСКЕ АСЫРУ	29
7.	БУЛЛИНГТІҢ АЛДЫН АЛУ ЖӘНЕ МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРДЫҢ ЭМОЦИОНАЛДЫ ӘЛ-АУҚАТЫН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ	30
8.	«ЕРТЕ ЖАСТАН ЕҢБЕККЕ ЖӘНЕ КӘСІПКЕ БАУЛУ» АРҚЫЛЫ МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРДЫ ЕҢБЕККЕ БАУЛУ	32
9.	АКАДЕМИЯЛЫҚ АДАЛДЫҚТЫ ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ	33
10.	ҚҰЗЫРЕТТІЛІК ОРТАЛЫҚТАРЫ МЕН МОБИЛЬДІ ТОПТАРДЫҢ ҚЫЗМЕТІН ЖЕТІЛДІРУ	34

Рекомендовано решением Научно-методического совета РГУ «Институт раннего развития детей» Министерства просвещения Республики Казахстан *(протокол №7 от 25.06.2026 года)*

Инструктивно-методическое письмо по организации воспитательно-образовательного процесса в дошкольных организациях и предшкольных классах общеобразовательных школ, лицеев и гимназий Республики Казахстан на 2026-2027 учебный год, г.Астана 2026 г. - 71 л.

Инструктивно-методическое письмо на 2026-2027 учебный год предназначено для руководителей, методистов и педагогов дошкольных организаций независимо от видов, форм собственности и ведомственной подчиненности, а также для руководителей, заместителей руководителей по учебной части и педагогов предшкольных классов общеобразовательных школ, лицеев и гимназий.

Институт раннего развития детей, 2026 г.

УВАЖАЕМЫЕ КОЛЛЕГИ!

Настоящее Инструктивно-методическое письмо по организации воспитательно-образовательного процесса в дошкольных организациях (*далее - ДО*), независимо от видов, форм собственности и ведомственной подчиненности, и предшкольных классов общеобразовательных школ, лицеев и гимназий Республики Казахстан на 2026-2027 учебный год (*далее ИМП*) разработано в соответствии с Государственным общеобязательным стандартом (приказ МП РК от 3 августа 2022 года №348) (далее - Стандарт), Типовыми учебными планами (приказ МОН РК от 20 декабря 2012 года №557) (далее – Типовые планы), Типовой учебной программой дошкольного воспитания и обучения (приказ МОН РК от 12 августа 2016 года №499) (далее – Типовая программа), а также поручениями Главы государства и Правительства и иными программными и стратегическими документами в сфере образования.

В ИМП определены приоритетные направления деятельности в системе дошкольного воспитания и обучения на 2026-2027 учебный год:

- ✓ совершенствование культуры безопасности у детей;
- ✓ обеспечение системного развития всех компонентов устной речи детей (лексической, грамматической стороны, связной речи);
- ✓ приобщение к здоровому образу жизни воспитанников ДО;
- ✓ развитие цифровой компетентности педагогов дошкольных организаций
- ✓ обеспечение качественной подготовки к обучению в школе;
- ✓ повышение экологической культуры детей дошкольного возраста в рамках реализации Концепции «Таза Қазақстан»;
- ✓ формирование основ правовой грамотности детей;
- ✓ профилактика буллинга в дошкольной организации;
- ✓ трудовое воспитание детей дошкольного возраста «Ерте жастан еңбекке және кәсіпке баулу»;
- ✓ совершенствование работы по формированию принципов академической честности;
- ✓ совершенствование деятельности Центров компетенций и мобильных групп.

ИМП включает рекомендации по:

4) соблюдению требований нормативных документов, регламентирующих воспитательно-образовательный процесс;

2) обеспечению безопасности;

3) организации воспитательно-образовательного процесса в ДО:

- проведению мониторинга;
- организации воспитательно-образовательного процесса в разновозрастных группах;
- усилению работы по развитию речи детей дошкольного возраста;
- приобщению детей дошкольного возраста к здоровому образу жизни;

- цифровизации, как ресурса повышения качества дошкольного образования

- организации мероприятий (праздники, утренники, развлечение, досуги);

4) организации предшкольной подготовки;

5) формированию экологической культуры детей дошкольного возраста в рамках Концепции «Таза Қазақстан»;

6) реализации принципов «Закон и порядок», направленных на воспитание ответственной и законопослушной личности;

7) профилактике буллинга и формированию эмоционального благополучия;

8) трудовому воспитанию «Ерте жастан еңбекке және кәсіпке баулу»;

9) обеспечению академической честности;

10) совершенствованию деятельности Центров компетенций и мобильных групп.

Уважаемые педагоги!

Данное ИМП окажет вам методическую помощь по организации воспитательно-образовательного процесса в 2026-2027 учебном году.

1. НОРМАТИВНЫЕ ПРАВОВЫЕ АКТЫ, РЕГЛАМЕНТИРУЮЩИЕ ВОСПИТАТЕЛЬНО-ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫЙ ПРОЦЕСС

В 2026-2027 учебном году ДО и предшкольные классы осуществляют воспитательно-образовательный процесс в соответствии со следующими нормативными правовыми актами:

Трудовой Кодекс Республики Казахстан
https://adilet.zan.kz/rus/docs/K1500000414
Закон Республики Казахстан «Об образовании»
*https://adilet.zan.kz/rus/docs/Z070000319_*
Закон Республики Казахстан «О статусе педагога»
https://adilet.zan.kz/rus/docs/Z1900000293
Закон Республики Казахстан «О правах ребенка в Республике Казахстан»
*https://adilet.zan.kz/rus/docs/Z020000345_*
Закон Республики Казахстан «О безопасности игрушек»
*https://adilet.zan.kz/rus/docs/Z070000306_*
Закон Республики Казахстан «О социальной и медико-педагогической коррекционной поддержке детей с ограниченными возможностями»
*https://adilet.zan.kz/rus/docs/Z020000343_*
Концепция развития дошкольного, среднего, технического и профессионального образования Республики Казахстан на 2023-2029 годы
https://adilet.zan.kz/rus/docs/P2300000249
Модель развития дошкольного воспитания и обучения
https://adilet.zan.kz/rus/docs/P2100000137
Государственный общеобязательный стандарт дошкольного воспитания и обучения
https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2200029031
Типовые учебные планы дошкольного воспитания и обучения
https://adilet.zan.kz/rus/docs/V1200008275
Типовая учебная программа дошкольного воспитания и обучения
https://adilet.zan.kz/rus/docs/V1600014235
Типовые правила деятельности дошкольных организаций
https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2200029329
Санитарные правила «Санитарно-эпидемиологические требования к дошкольным организациям и домам ребенка»
https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2100023469
Типовые штаты работников государственных организаций образования
https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2300033166
Правила размещения государственного образовательного заказа на подготовку кадров с техническим и профессиональным, послесредним образованием с учетом потребностей рынка труда, а также на дошкольное воспитание и обучение, среднее образование и дополнительное образование детей

https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2200029323

Типовой договор оказания образовательных услуг для дошкольных организаций

https://adilet.zan.kz/rus/docs/V1600013227

Типовые квалификационные характеристики должностей педагогов

https://adilet.zan.kz/rus/docs/V090005750_

Нормы оснащения оборудованием и мебелью организаций дошкольного, среднего образования, а также специальных организаций образования

https://adilet.zan.kz/rus/docs/V1600013272

Правила оказания государственных услуг в сфере дошкольного образования

https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2000020883

Перечень учебников для организаций среднего образования, учебно-методических комплексов для дошкольных организаций, организаций среднего образования, в том числе в электронной форме

https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2000020708

Перечень документов, обязательных для ведения педагогами организаций дошкольного воспитания и обучения

https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2000020317

О некоторых вопросах педагогической этики

https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2000020619

Типовые правила организации работы Попечительского совета и порядок его избрания в дошкольных организациях

https://adilet.zan.kz/rus/docs/V1700015584

Стандарты и требования к оснащению организаций дошкольного и среднего образования системами видеонаблюдения

https://adilet.zan.kz/rus/docs/V1900018239

Правила присвоения звания «Лучший педагог»

https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2000020472

Правила и условия проведения аттестации педагогов

https://adilet.zan.kz/rus/docs/V1600013317

Правила педагогической переподготовки

https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2000020147

Критерии оценки организаций образования

https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2200031053

Типовые правила организации деятельности педагогического совета и порядок его избрания в организациях дошкольного воспитания и обучения, начального, основного среднего, среднего образования

https://adilet.zan.kz/rus/docs/V080005229_

Правила подушевого нормативного финансирования дошкольного воспитания и обучения, среднего образования, а также технического и профессионального, послесреднего образования с учетом кредитной технологии обучения

https://adilet.zan.kz/rus/docs/V1700016138

Методика подушевого нормативного финансирования дошкольного воспитания и обучения, среднего образования, а также технического и профессионального, послесреднего образования с учетом кредитной технологии обучения

https://adilet.zan.kz/rus/docs/V1700016137

Правила пожарной безопасности

https://adilet.zan.kz/ rus/docs/V2200026867

Инструкция по организации антитеррористической защиты объектов, уязвимых в террористическом отношении, осуществляющих деятельность в области образования Республики Казахстан

https:// adilet.zan.kz/rus/docs/V2200027414

Концепция "Дети Казахстана" на 2026 – 2030 годы

https://adilet.zan.kz/rus/docs/P2600000056

2. ОБЕСПЕЧЕНИЕ БЕЗОПАСНОСТИ

В соответствии со Стандартом и Типовой программой, обеспечение безопасности воспитанников является одним из важных направлений воспитательно-образовательной работы. Она направлена на формирование у детей навыков безопасной жизнедеятельности, осознанного отношения к своему здоровью и соблюдения правил безопасности в повседневной жизни.

Культура безопасного поведения воспитанников включает:

- формирование представлений о безопасном поведении дома, в детском саду, на улице и в природе;
- обучение правилам дорожного движения;
- развитие навыков безопасного обращения с бытовыми предметами;
- формирование осторожного поведения при общении с незнакомыми людьми;
- воспитание бережного отношения к своему здоровью и здоровью окружающих;
- освоение элементарных действий в чрезвычайных ситуациях;
- развитие ответственности за собственные поступки и соблюдение правил безопасности.

Формирование навыков по безопасному поведению детей в условиях дошкольной организации реализуется через режимные моменты и организованную деятельность.

Воспитатели в течение дня осуществляют различные виды детской деятельности согласно режиму дня возрастной группы, где каждый режимный момент используется, в зависимости от поставленной задачи для формирования теоретических представлений и практических навыков по основам безопасного поведения:

- беседа с детьми;
- прогулки;
- трудовая, творческая деятельности;
- дидактические, подвижные и сюжетно-ролевые игры;
- чтение педагогом детской художественной литературы;
- рассматривание иллюстраций;
- просмотр видеосюжетов;
- экпериментирование;
- работа с родителями.

Для обеспечения безопасности в дошкольных организациях рекомендуется проводить:

1. Квест-игра «Академия юных спасателей»

Дети проходят станции:

- «Безопасный дом» (опасные и безопасные предметы);
- «Светофория» (ПДД);
- «Лесная тропинка» (безопасность на природе);
- «Служба 112» (экстренные службы);
- «Окажи помощь другу» (элементарные действия при травме).

В конце участники получают удостоверение «Юного спасателя».

2. День профессий безопасности

Пригласить сотрудников полиции, скорой помощи, пожарной службы или спасателей.

Дети: знакомятся со спецтехникой;

- примеряют элементы экипировки;
- участвуют в мини-тренировках;
- задают вопросы специалистам.

3. Интерактивный фестиваль «Безопасность начинается с меня»

Площадки:

- велогородок;
- пожарная лаборатория;
- школа пешехода;
- островок здоровья;
- театр безопасности.

Каждая группа представляет свою площадку.

4. VR или мультимедийное путешествие «Безопасный мир»

С использованием интерактивной панели, проектора или планшетов.

Дети решают проблемные ситуации:

- потерялся в магазине;
- увидел незнакомый предмет;
- начался сильный дождь или гроза;
- незнакомец предлагает подарок.

5. Челлендж «Неделя безопасных привычек»

Каждый день посвящен определенной теме:

- Понедельник — безопасность дома;
- Вторник — безопасность на дороге;
- Среда — здоровье и гигиена;
- Четверг — безопасность в природе;
- Пятница — безопасность общения.

За выполнение заданий дети получают наклейки или жетоны.

6. Театр ситуаций «Что делать, если…?»

Дети разыгрывают сценки*:*

- дома один;
- нашел лекарство;
- заблудился;
- увидел дым;
- встретил незнакомца.

После каждой сценки проводится обсуждение вариантов действий.

7. QR-квест для детей 4,5 лет

На территории детского сада размещаются QR-коды.

После сканирования дети получают:

- загадки;
- задания;
- картинки с опасными ситуациями

Это сочетает цифровую грамотность и обучение безопасности.

8. Акция «Безопасный маршрут»

Совместно с родителями:

- составление маршрута «Дом – детский сад»;
- фотоколлаж безопасных и опасных мест;
- создание карты района глазами ребенка.

9. STEM-лаборатория «Почему это опасно?»

Простые опыты:

- почему нельзя играть со спичками;
- почему скользит лед;
- зачем нужны светоотражатели;
- почему важно мыть руки.

Дети сами делают выводы через наблюдение.

10. Форум маленьких экспертов «Я знаю правила безопасности»

Формат детской конференции:

- дети готовят мини-презентации;
- рассказывают о правилах безопасности;
- демонстрируют плакаты, макеты, рисунки.

11. Семейный проект «Безопасность в объективе»

Родители вместе с детьми снимают короткие видеоролики:

- «Я пристегиваюсь в машине»;
- «Безопасная прогулка»;
- «Осторожно, бытовые приборы».

Из роликов можно создать общий фильм детского сада.

12. Игра «Миссия выполнима»

Современный формат, похожий на популярные детские приключенческие шоу.

Команды выполняют задания:

- найти опасность на картинке;
- правильно вызвать помощь;
- собрать аптечку;
- пройти маршрут по дорожным знакам;
- решить проблемную ситуацию.

Рекомендуется руководствоваться:

- *Методические рекомендации по обеспечению безопасности воспитанников в дошкольных организациях*

https://irrd.kz/old/sites/irrd.kz/uploads/docs/2024/06/d1006.pdf

- *Методические рекомендации для педагогов дошкольных организаций по обучению детей дошкольного возраста основам безопасного поведения при стихийных бедствиях и чрезвычайных ситуациях*

https://irrd.kz/old/sites/irrd.kz/uploads/docs/metodicheskie_razrabotki/2022/mr_28102022.pdf

- *Инструкция по обеспечению Безопасной образовательной среды на основе анализа требований к созданию безопасных условий в дошкольных организациях*

https://irrd.kz/old/sites/irrd.kz/uploads/docs/metodicheskie_razrabotki/2022/MR_1.pdf

3. ОРГАНИЗАЦИЯ ВОСПИТАТЕЛЬНО-ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО ПРОЦЕССА В ДОШКОЛЬНЫХ ОРГАНИЗАЦИЯХ

Воспитательно-образовательный процесс в ДО реализуется в соответствии с требованиями Стандарта, Типового плана и Типовой программы. Данные нормативные документы определяют единые подходы к содержанию, структуре и ожидаемым результатам воспитательно-образовательной деятельности, обеспечивая системность, преемственность и целостность педагогического процесса.

Стандарт устанавливает обязательные требования к

1) содержанию дошкольного воспитания и обучения с ориентиром на результаты воспитания и обучения;
2) максимальному объему учебной нагрузки воспитанников;
3) сроку воспитания и обучения.

Он ориентирован на создание благоприятных условий для целостного развития и раскрытия потенциала каждого ребенка, развития физических, интеллектуальных, познавательно-речевых, художественно-эстетических, творческих способностей воспитанников.

Возрастные группы формируются в ДО к началу учебного года с учетом возраста, достигших полных лет на календарный год:

- ✓ группа раннего возраста – дети 1 года;
- ✓ младшая группа – дети 2-х лет;
- ✓ средняя группа – дети 3-х лет;
- ✓ старшая группа – дети 4-х лет;
- ✓ предшкольная группа, предшкольный класс школы (лицея, гимназии) – дети 5-ти лет.

Согласно Типовым правилам деятельности дошкольных организаций (приказ МП РК от 31 августа 2022 года №385) (*далее Типовые правила*) ДО осуществляют свою деятельность по следующим периодам:

- ✓ с 1 сентября по 31 мая – учебный год (срок освоения содержания Типовой программы);
- ✓ до 1 августа - выпуск из дошкольной организации воспитанников, прошедших программу предшкольной подготовки;
- ✓ с 1 июня по 31 августа – летний оздоровительный период;
- ✓ с 1 по 31 августа - перевод воспитанников из одной возрастной группы в другую.

Воспитательно-образовательный процесс осуществляется согласно:

- перспективному плану;
- циклограмме.

Для организации воспитательно-образовательного процесса воспитателем, педагогами, работающими в возрастной группе (учитель казахского языка, инструктор по физической культуре (плаванию), музыкальный руководитель), разрабатывается Перспективный план организованной деятельности, где распределяются задачи на учебный год, которые могут дублироваться, дополняться, корректироваться и видоизменяться в зависимости от уровня освоения содержания Типовой программы детьми.

Составляется еженедельная Циклограмма, в которой обеспечивается выполнение распорядка дня, начиная от приема детей, заканчивая проведением различных видов детской деятельности, прогулками, организацией дневного сна, возвращением детей домой.

Структура Циклограммы выстраивается в соответствии с распорядком дня ДО.

Требования к планированию Циклограммы:

- ✓ определение видов деятельности с детьми в соответствии с задачами организованной деятельности в Перспективном плане на каждый день недели;
- ✓ соблюдение принципа системности и последовательности при распределении программного материала;
- ✓ применение инновационных технологий, методов и приемов для воспитания и обучения детей;
- ✓ создание комфортной развивающей среды для организации детской деятельности.

Во время проведения организованной деятельности педагогу следует кратко и доступно объяснить детям поставленную задачу, а большую часть времени уделить организации деятельности детей по ее выполнению (действиям, играм, обмену мнениями, исследованиям, сочинению, рисованию, выводам).

Алгоритм действий педагога:

- рассказать детям;
- показать детям;
- выполнить с детьми.

Организованную деятельность рекомендуется проводить как со всей группой, так и в малых группах в центрах по интересам, не только в групповой комнате, но и в спальне, приемной, специальных кабинетах (при их наличии) и коридорах, на игровых площадках и др., где созданы безопасные, комфортные для детей условия.

Вместе с тем организованная деятельность может осуществляться в интегрированном формате, при котором тематика определяется с учетом интересов и потребностей детей и обеспечивается необходимыми материалами для ее реализации. Для организации такой деятельности детям могут быть предложены природные и бросовые материалы, объемная бумага, карандаши, краски, клей, различные виды конструкторов и другие средства для творчества и познавательной активности. Важным условием является

предоставление детям возможности самостоятельно выполнять задания, исследовать свойства предметов и материалов, взаимодействовать со сверстниками, обсуждать возникающие затруднения и совместно находить пути их решения. Воспитательно-образовательный процесс должен быть ориентирован на развитие детской инициативы, самостоятельности и свободного выражения собственных мыслей, а не строиться исключительно в формате вопросов педагога и ответов детей. Задача педагога заключается в создании условий для всестороннего развития ребенка, включая физическое, интеллектуальное, познавательно-речевое, художественно-эстетическое и творческое развитие. Реализация данной задачи осуществляется через организацию элементарной исследовательской деятельности, рисование, конструирование, аппликацию, художественное творчество, рассказывание историй и другие виды детской активности.

В целях сохранения физического, психического и эмоционального здоровья детей дошкольного возраста рекомендуется ограничить использование смартфонов, планшетов, смарт-часов и иных персональных электронных устройств в ДО.

Это важно!

Контроль за проведением организованной деятельности и распорядком дня осуществляют руководитель и методист в соответствии с «Листами наблюдения»

https://irrd.kz/monitoring#28-42-2023-2024-uchebnyj-god

Мониторинг по усвоению содержания Типовой учебной программы дошкольного воспитания и обучения

Мониторинг позволяет определить уровень достижения педагогом ожидаемых результатов у детей разных возрастных групп, установленных Типовой программой, а также определить дальнейшую индивидуальную работу с ребенком.

При проведении мониторинга педагог учитывает требования Стандарта, содержание Типовой программы, порядок заполнения листов наблюдения и индивидуальной карты. Педагог должен владеть методами мониторинга (наблюдение, игровые ситуации, беседа, вопросы и ответы, анализ результатов детской деятельности) и методикой определения уровня усвоения содержания программы.

Мониторинг проводится три раза в учебном году: стартовый — в сентябре, промежуточный — в январе, итоговый — в мае. В группе раннего возраста мониторинг начинается с промежуточного контроля.

По результатам мониторинга заполняется индивидуальная карта развития ребенка, в которой планируются развивающие и коррекционные мероприятия для детей со средним и низким уровнем развития.

Результаты мониторинга используются для планирования дальнейшей воспитательно-учебной работы и фиксируются в соответствии с Типовой программой, а итоговые данные вносятся в Национальную образовательную базу данных.

Это важно!

При проведении мониторинга рекомендуется использовать:

- Методические рекомендации по проведению мониторинга по усвоению детьми дошкольного возраста содержания Типовой учебной программы дошкольного воспитания и обучения

https://irrd.kz/old/sites/irrd.kz/uploads/monitoring/2023/09/monitoring_1509.pdf

Организация воспитательно-образовательного процесса в разновозрастных группах

Согласно Типовым правилам, комплектование групп по разновозрастному принципу происходит следующим образом:

1) при наличии в группе детей двух возрастов (дети 1 года, 2-х лет) – не более 15 детей;

2) при наличии в группе детей трех возрастов (дети 3-х лет, 4-х лет, 5-ти лет) – не более 20 детей.

Важным условием эффективности воспитательно-образовательного процесса в разновозрастной группе является рациональное планирование деятельности детей. Педагогу необходимо:

-знать программные задачи во всех возрастных группах, как ожидаемые результаты развития детей;

-предусматривать содержание и формы деятельности детей, соответствующие возрастным и психолого-педагогическим основам дошкольного воспитания и обучения;

-выбирать оптимальные средства и методы, помогающие добиться поставленных целей, а значит получить ожидаемые результаты;

- выделять подгруппы детей не только по возрастным, но и по другим качественным показателям: индивидуальным возможностям, зоне ближайшего развития, особым образовательным потребностям;

- осуществлять педагогическое наблюдение, понимать и видеть затруднения и успешность каждого ребенка.

При наличии в группе двух и трех разных возрастов детей составляется один перспективный план, в котором задачи Типовой программы отражаются индивидуально в соответствии с возрастом детей (например, для детей 3,4 и 5 лет). При составлении Циклограммы определяются различные виды детской деятельности для реализации задач, представленных в Перспективном плане.

При организации воспитательно-образовательного процесса важно учитывать: возрастной состав группы, индивидуальные особенности детей, преемственность содержания, чередование видов активности, сочетание совместной и самостоятельной деятельности, создание условий для взаимного обучения детей.

Образцы Перспективного плана организованной деятельности и Циклограммы воспитательно-образовательного процесса в разновозрастной группе содержатся в Методических рекомендациях.

Это важно!

Рекомендуется руководствоваться методическими материалами:

-Методические рекомендации по организации воспитательно-образовательного процесса в разновозрастных группах

https://irrd.kz/metodicheskie-razrabotki/2025-god-2

Организация воспитательно-образовательного процесса с детьми с особыми образовательными потребностями

При организации воспитательно-образовательного процесса необходимо учитывать особенности развития воспитанника, способы восприятия и коммуникации, устойчивость внимания, сенсорные особенности, двигательные возможности и уровень самостоятельности (Например: для воспитанника с нарушениями или трудностями в сфере коммуникации и социального взаимодействия может применяться визуальное расписание, пиктограммы и принцип «сначала — потом» для предварительного разъяснения режима дня и предстоящих действий. Воспитатель демонстрирует последовательность действий с помощью картинок: «Сначала собираем игрушки, потом идем на прогулку». Такой подход позволяет воспитаннику понять режим дня, снизить уровень тревожности в переходные периоды и стимулирует его самостоятельность).

Применение индивидуального и дифференцированного подходов в процессе организованной деятельности.

Содержание организованной деятельности, объем заданий, время выполнения, способ подачи инструкции и уровень необходимой поддержки должны дифференцироваться в соответствии с индивидуальными возможностями воспитанника (Например: при усвоении новых слов воспитанником с нарушением слуха наряду с устным объяснением рекомендуется использовать наглядный образец предмета, иллюстрации, жесты и письменное/визуальное обозначение. При изучении темы «Транспорт» воспитатель демонстрирует игрушечную модель транспорта, предлагает его изображение и название, четко показывает артикуляцию. При необходимости используются дактильная поддержка или элементы жестового языка, а также ассистивные технологии для усиления звука).

Оказание педагогической поддержки в соответствии с физическими качествами, коммуникативными, познавательными, интеллектуальными, социально-эмоциональными навыками, а также особенностями исследовательско-познавательной деятельности воспитанника.

Педагогическая поддержка должна быть ориентирована на актуальные возможности развития воспитанника и способствовать развитию его коммуникативной инициативы, познавательной активности, эмоциональной саморегуляции и двигательной сферы (Например: для формирования коммуникативных навыков у воспитанника с нарушениями речи могут использоваться метод выбора, моделирование, повторение, визуальные опоры, средства альтернативной и дополнительной коммуникации (АДК). Воспитатель предлагает две картинки со словами «Тебе нужно яблоко или груша?» и предоставляет воспитаннику возможность сделать выбор с

помощью речи, жеста или указания на картинку. Таким образом постепенно формируется функциональная коммуникация ребенка).

Организация развивающей среды

Для детей с ООП развивающая среда должна быть физически безопасной, эмоционально благоприятной и организованной с учетом его сенсорных потребностей. Используются организация пространства, визуальные ориентиры, постоянные алгоритмы действий и, при необходимости, ассистивные средства, поддерживающие сенсорную регуляцию (Например: для воспитанника с нарушениями или трудностями в сфере коммуникации и социального взаимодействия либо с выраженными сенсорными особенностями в групповом помещении может быть предусмотрен уголок уединения для кратковременного успокоения. В случае утомления ребенка от чрезмерных слуховых или визуальных раздражителей воспитатель предоставляет ему возможность использовать данную зону не в качестве наказания, а для создания условий к саморегуляции).

Поддержка взаимодействия воспитанника со сверстниками и его социальной адаптации.

При организации взаимодействия со сверстниками применяются совместные игры, парная и подгрупповая работа, демонстрация образца поведения, социальные истории и технологии поддержки через сверстников (Например: воспитаннику с нарушениями или трудностями в сфере коммуникации и социального взаимодействия во время совместной игры заранее демонстрируются такие действия, как «ожидание своей очереди», «просьба дать игрушку», «завершение игры» с помощью социальной истории или краткой визуальной инструкции. Воспитатель сначала сам показывает действие, а затем создает условия для его выполнения ребенком совместно со сверстником. При необходимости для облегчения коммуникации используются коммуникативные карточки или средства АДК).

Организация взаимодействия и сотрудничества с родителями (законными представителями).

В целях повышения эффективности оказываемой педагогической поддержки воспитателю необходимо регулярно обмениваться информацией с родителями, проводить планомерную работу, направленную на сотрудничество, информируя о достижениях ребенка, возникающих трудностях и применяемых эффективных методах (Например: совместно с родителями воспитанника с нарушениями опорно-двигательного аппарата может быть разработан единый алгоритм формирования бытовых навыков самостоятельности, таких как одевание, уборка вещей, прием пищи. При необходимости с родителями проводится разъяснительная работа по способам применения ассистивных средств в домашних условиях и в дошкольной организации. Сохранение в домашних условиях единой последовательности действий, используемой в группе, обеспечивает стабильность требований к ребенку).

Мониторинг и оценка достижений воспитанника в соответствии с динамикой его индивидуального развития

При оценке достижений детей с ООП приоритет должен отдаваться не сопоставлению их результатов с достижениями других детей, а определению динамики их индивидуального развития относительно исходного уровня. Результаты наблюдения должны использоваться для коррекции подходов педагогической поддержки (Например: успех воспитанника с нарушениями речи может определяться не только умением отвечать полным предложением, но и увеличением частоты и самостоятельности выражений своих потребностей с использованием слов, жестов, картинок, коммуникативных карточек или средств АДК. В таких случаях индивидуальный прогресс ребенка фиксируется с помощью листа наблюдений или Индивидуальной карты развития ребенка - ИКР).

Усиление работы по развитию речи детей дошкольного возраста

В последние годы наблюдается тенденция к снижению уровня речевого развития детей дошкольного возраста, что проявляется в ограниченном словарном запасе, недостаточной сформированности связной речи, нечетком произношении звуков и неспособности свободно выражать свои мысли. Указанные трудности нередко сохраняются к моменту поступления ребенка в школу и оказывают влияние на успешность дальнейшего обучения.

В связи с этим рекомендуется усилить работу по языковому развитию воспитанников во всех возрастных группах. Формирование коммуникативных навыков должно осуществляться систематически в ходе организованной деятельности, режимных моментов, игровой, познавательной, творческой и самостоятельной деятельности детей.

Особое внимание следует уделять развитию устной речи, обогащению словарного запаса, формированию грамматически правильной речи, совершенствованию звукопроизношения, развитию навыков диалогического и монологического общения.

Педагогам рекомендуется создавать речевую среду, побуждающую детей к активному общению, обсуждению событий, обмену мнениями, пересказу произведений, рассказыванию по картине, описанию предметов и явлений окружающего мира.

Для повышения эффективности работы рекомендуется шире использовать художественную литературу, театрализованную деятельность, сюжетно-ролевые игры, речевые игры, заучивание стихотворений, отгадывание и составление загадок, беседы, чтение и обсуждение произведений отечественных авторов. Важно предоставлять каждому ребенку возможность ежедневно участвовать в речевом взаимодействии со взрослыми и сверстниками.

Глава государства Касым-Жомарт Токаев неоднократно подчеркивал важность чтения книг как основы образования и личностного развития, отмечая, что «Культура чтения должна стать неотъемлемой частью нашего культурного кода, одной из граней высокого качества нации». В Указе Президента «О мерах по развитию культуры чтения и формированию читающей нации» (Указ Президента РК от 16 мая 2026 года) приоритетным

направлением государственной политики в сфере культуры, образования и инноваций определены развитие культуры чтения и формирование читающей нации. Чтение способствует расширению кругозора, развитию критического мышления, речевой культуры и познавательной активности. В современных условиях особую значимость приобретает создание среды, мотивирующей детей и взрослых к систематическому чтению.

Реализация инициативы по формированию «читающей нации» начинается в дошкольном возрасте, поскольку именно в этот период закладываются основы речевого развития, познавательной активности, интереса и любви к книге. Сформированная речевая компетентность является важнейшим условием успешного восприятия художественной литературы, понимания содержания произведений и развития устойчивого интереса к книге. Чем богаче словарный запас ребенка, выше уровень понимания речи и коммуникативных навыков, тем успешнее он воспринимает художественные произведения и осмысливает прочитанное ему.

В рамках реализации мер по развитию культуры чтения и формированию «читающей нации» рекомендуется создавать благоприятную читательскую среду, обеспечивающую свободный доступ детей к книгам, детским журналам и иллюстрированным изданиям, соответствующим возрастным особенностям воспитанников.

Особое внимание рекомендуется уделять ежедневному чтению детям художественных произведений, обсуждению содержания прочитанного, беседам о героях и их поступках, пересказу литературных произведений и заучиванию стихотворений.

Эффективными формами данной работы являются:

- организация современного книжного уголка под открытым небом на территории детского сада «Open air library», открытие книжных уголков в здании детского сада, совершенствование работы «Мобильных библиотек»;

- литературные встречи: знакомство с творчеством местных поэтов и писателей в современном формате «Кітаппен келген қонақ»;

- традиционные мероприятия «Бір күнде бір ертегі»: ежедневное чтение сказок в течение 10–15 минут как средство формирования у детей интереса к книгам и чтению;

«Бірге оқимыз»: семейное чтение книг, укрепляющее эмоциональную связь между родителями и детьми;

- творческий проект «Бірге кітап жасайық»: совместное создание книг;

-«Кітаптан қойылымға»: театрализованные постановки по мотивам детских произведений.

Педагогам рекомендуется активно использовать произведения устного народного творчества, казахские народные сказки, пословицы, поговорки, скороговорки и произведения детских казахстанских писателей, способствующие воспитанию патриотизма, уважения к национальным ценностям и сохранению культурного наследия народа Казахстана.

Это важно!

Рекомендуется использовать:

- *Методические рекомендации по речевому развитию в повседневных ситуациях*

https://irrd.kz/old/sites/irrd.kz/uploads/docs/2025/08/r/d13.pdf

- *Методические рекомендации по изучению казахского языка в дошкольных организациях и предшкольных классах школ, лицеев и гимназий с использованием инновационных методик*

https://irrd.kz/old/sites/irrd.kz/uploads/docs/metodicheskie_razrabotki/2024/mrr09.pdf

Приобщение детей дошкольного возраста к здоровому образу жизни

Формирование основ здорового образа жизни в дошкольном возрасте — это часть ежедневной жизни ребенка в детском саду. Именно в этот период закладываются привычки, которые во многом определяют отношение человека к своему здоровью в будущем, приходит понимание, что забота о себе может быть интересной, полезной и доступной каждому. Важно не только рассказывать о здоровье, но и создавать условия, в которых ребенок ежедневно получает положительный опыт здорового образа жизни.

Работа по формированию основ здорового образа жизни рекомендуется осуществлять в течение всего дня через различные виды деятельности, режимные моменты, игру, общение и совместные дела взрослых и детей.

Основными направлениями работы являются:

✓ формирование потребности в ежедневной двигательной активности и интереса к подвижным играм;

✓ развитие культурно-гигиенических навыков и самостоятельности в уходе за собой;

✓ формирование представлений о полезном и разнообразном питании;

✓ укрепление здоровья средствами физической культуры, подвижных и национальных игр;

✓ развитие эмоционального благополучия, умения понимать свои чувства и управлять ими;

✓ воспитание ответственного отношения к собственному здоровью и безопасному поведению.

Особую эффективность показывают формы работы, которые позволяют детям не просто получать информацию, а действовать, исследовать и делать собственные открытия:

- Формирование культуры здоровья на основе игровых технологий

Валеологические квесты и приключенческие игры

Для закрепления у детей знаний о здоровье через практическую деятельность организуется проведение квестов, таких как «В поисках формулы здоровья», «Спасение королевства Чистоты». Дети проходя различные станции, учатся различать полезные и вредные продукты питания, узнают дорожные знаки, выполняют двигательные задания, преодолевают полосу препятствий. Такая деятельность способствует развитию

познавательной активности, логического мышления и формированию ответственного отношения к собственному здоровью.

Иммерсивные сказки и плейбэк-театр

Дети становятся активными участниками интерактивных театральных постановок. Они перевоплощаются в витамины, полезные бактерии или защитников здоровья и борются с вредными микробами. В ходе представлений закрепляются навыки мытья рук, правильного питания, выполнения физических упражнений и другие полезные привычки.

Челленджи по формированию здорового образа жизни (с элементами игры)

Организуются внутригрупповые челленджи, такие как «Турнир чистых ладошек», «Неделя витаминов», «Марафон активного ребёнка». За каждое выполненное полезное действие (выпить воду, выполнить упражнение, съесть овощной салат и др.) ребёнок получает отметку или наклейку в карту достижений. Это повышает мотивацию детей и способствует развитию навыков самоконтроля.

- Проектная и исследовательская деятельность (с элементами STEM/STEAM)

Детская лаборатория «Юный профессор»

С целью формирования исследовательских навыков у детей организуются простые и доступные опыты.

Опыт «Чистые руки — залог здоровья»

Дети наблюдают за кусочками хлеба или фруктов, к которым прикасались чистыми и грязными руками, в течение нескольких дней, чтобы наглядно увидеть распространение микробов. Это позволяет понять важность соблюдения правил личной гигиены.

Опыт «Тайна сахара»

Количество сахара в газированных напитках и соках демонстрируется с помощью сахарных кубиков. Дети получают первоначальные представления о влиянии чрезмерного употребления сладостей на организм человека.

Экологический проект «От семечка до стола»

В детском саду организуются мини-огороды. Дети выращивают зелень (зелёный лук, петрушку, укроп) или микрозелень, ухаживают за растениями и собирают урожай. Использование выращенной продукции в питании способствует формированию интереса к полезным продуктам.

- Современные фитнес-технологии и эмоциональное благополучие

Детский плоггинг (эко-фитнес)

Во время прогулок и пробежек организуется сбор мусора на территории. Такая деятельность не только повышает двигательную активность детей, но и способствует формированию экологической культуры.

Детская йога и сказочный стретчинг

Упражнения на растяжку и развитие гибкости проводятся в игровой форме. Дети изображают животных («кошечка», «лягушка», «дерево» и др.), выполняя соответствующие движения.

Минутки осознанности и нейрогимнастика

Дыхательные упражнения («понюхать цветок», «задуть свечу») и пальчиковая гимнастика помогают регулировать эмоциональное состояние, развивать концентрацию внимания и снижать уровень напряжения.

- Цифровые и медиатехнологии

Видеоролики и мультфильмы детей на тему здоровья

Дети выступают в роли «корреспондентов здоровья» или «мастеров полезного питания», создавая небольшие видеоролики. Например: «Как правильно чистить зубы?», «Готовим полезный завтрак» и др.

Мультимедийные физкультминутки

Подвижные игры с использованием интерактивных экранов или проекционных технологий способствуют повышению двигательной активности детей. Они проходят виртуальные препятствия, собирают витамины и выполняют различные игровые задания.

- Взаимодействие с семьёй: семейный фестиваль здоровья «Healthy-Fest»

С целью превращения здорового образа жизни в семейную ценность организуется фестиваль с участием родителей:

•*семейный кулинарный конкурс «Полезный десерт»;*

•*мастер-классы по семейной гимнастике и физическим упражнениям;*

•*практические занятия по формированию правильной осанки и уходу за стопами;*

•*фотовыставка «Наш активный отдых»;*

•*проведение маршрута здоровья и спортивных эстафет.*

Цифровизация – ресурс повышения качества дошкольного образования

В современных условиях цифровые технологии становятся неотъемлемой частью профессиональной деятельности педагога, расширяя возможности организации воспитательно-образовательного процесса, совершенствования методической работы, взаимодействия с родителями и повышения эффективности управления образовательной деятельностью.

Внедрение цифровых технологий в систему дошкольного воспитания и обучения направлено на создание современной развивающей среды, обеспечивающей доступ к качественным образовательным ресурсам, инновационным педагогическим практикам и современным инструментам профессиональной деятельности. При этом цифровизация рассматривается не как самоцель, а как средство повышения качества дошкольного образования, развития профессиональных компетенций педагогов и совершенствования воспитательно-образовательного процесса.

Цифровые технологии предоставляют педагогам широкие возможности для подготовки качественных образовательных материалов, разработки дидактических игр и упражнений, создания презентаций, видеоматериалов, интерактивных заданий, виртуальных экскурсий, наглядных пособий и методических разработок. Использование цифровых инструментов способствует повышению наглядности воспитательно-образовательного процесса, разнообразию форм работы и совершенствованию методического сопровождения воспитательно-образовательной деятельности.

Важным направлением цифровизации является использование электронных образовательных ресурсов, цифровых платформ, электронных библиотек, образовательных порталов и профессиональных сообществ педагогов. Данные ресурсы позволяют знакомиться с современными педагогическими практиками, обмениваться опытом, участвовать в профессиональных мероприятиях и непрерывно совершенствовать педагогическое мастерство.

В условиях активного развития цифровых технологий особую актуальность приобретает использование инструментов искусственного интеллекта в профессиональной деятельности педагога. Искусственный интеллект может использоваться в качестве вспомогательного инструмента при подготовке к организованной деятельности, разработке сценариев мероприятий, создании дидактических материалов, подборе художественных произведений, составлении вопросов для бесед, разработке проектов, подготовке информационных материалов для родителей, создании изображений, презентаций и иных образовательных ресурсов.

При использовании цифровых технологий и инструментов искусственного интеллекта необходимо уделять особое внимание вопросам достоверности информации, соблюдения норм академической честности, защиты персональных данных, авторских прав и информационной безопасности. Педагогам рекомендуется осуществлять критическую оценку создаваемых и предлагаемых цифровыми сервисами материалов, проверять их соответствие возрастным особенностям воспитанников и содержанию Типовой учебной программы.

В целях эффективной реализации процессов цифровизации рекомендуется:

– использовать цифровые ресурсы для подготовки и проведения организованной деятельности, методической работы и самообразования;

– применять современные цифровые сервисы для создания дидактических и наглядных материалов;

– использовать возможности искусственного интеллекта для разработки образовательного контента и методических материалов;

– обеспечивать непрерывное развитие цифровой компетентности педагогов;

– расширять профессиональное взаимодействие посредством цифровых образовательных платформ и сетевых педагогических сообществ;

– соблюдать требования цифровой безопасности, конфиденциальности и защиты персональных данных;

– осуществлять педагогически целесообразный отбор цифровых ресурсов с учетом возрастных и индивидуальных особенностей детей.

Цифровизация дошкольного образования должна способствовать повышению качества воспитательно-образовательного процесса, профессиональному развитию педагогов, совершенствованию взаимодействия с семьями воспитанников и созданию современной

образовательной среды, отвечающей актуальным требованиям развития общества и государства.

Это важно!

Рекомендуется использовать:

- *Методические рекомендации для педагогов по применению искусственного интеллекта в воспитательно-образовательном процессе дошкольных организаций и предшкольных классов общеобразовательных школ, лицеев и гимназий*

https://irrd.kz/files/65/--2026/399/----------.pdf

Организация мероприятий (праздники, утренники, развлечение, досуги)

При организации и проведении мероприятий рекомендуется руководствоваться методическими материалами:

- *«Методические рекомендации по проведению мероприятий (день открытых дверей, праздники, утренники и др.) в условиях дошкольных организаций»* https://irrd.kz/old/sites/irrd.kz/uploads/docs/2023/06/01_30.pdf

-*«Рекомендации по проведению в дошкольных организациях и предшкольных классах общеобразовательных школ, лицеев и гимназий праздничной даты 1 марта «День благодарности»* https://irrd.kz/old/sites/irrd.kz/uploads/docs/metodicheskie_razrabotki/2024/rec_27ru.pdf

- *«Рекомендации по проведению в дошкольных организациях и предшкольных классах общеобразовательных школ, лицеев и гимназий праздника, посвященного Международному женскому дню 8 марта»* https://irrd.kz/old/sites/irrd.kz/uploads/docs/metodicheskie_razrabotki/2024/rec2_ru.pdf

-*«Рекомендации по проведению в дошкольных организациях и предшкольных классах общеобразовательных школ, лицеев и гимназий праздника Наурыз мейрамы»* https://irrd.kz/metodicheskie-razrabotki/2025-god-2

- *«Методические рекомендации по проведению праздника единства народа Казахстана (1 мая) в условиях дошкольных организаций»* https://irrd.kz/old/sites/irrd.kz/uploads/docs/metodicheskie_razrabotki/2023/05/01_05.pdf

- *«Методические рекомендации по проведению праздника День защитника Отечества (7 мая) в условиях дошкольных организаций»* https://irrd.kz/old/sites/irrd.kz/uploads/docs/metodicheskie_razrabotki/2023/05/07_05.pdf

- *«Методические рекомендации по проведению праздника День Победы (9 мая) в условиях дошкольных организаций»* https://irrd.kz/old/sites/irrd.kz/uploads/docs/metodicheskie_razrabotki/2023/05/09_05.pdf

- *«Методические рекомендации по праздничному мероприятию «Прощание с детским садом»*

https://irrd.kz/old/sites/irrd.kz/uploads/docs/metodicheskie_razrabotki/2024/metod_rek_ds_r.pdf

- *«Методические рекомендации по празднованию Международного дня защиты детей в условиях дошкольных организаций»* https://irrd.kz/metodicheskie-razrabotki/2025-god-2.

Рекомендуется проводить праздничные мероприятия, направленные на создание у детей радостного эмоционального настроения, с охватом всех воспитанников группы посредством сценических постановок, различных видов детской деятельности и преимущественно игровой формы, в соответствии с содержанием Типовой программы.

Это важно!

В содержание мероприятий следует включать заучивание детьми соответствующих возрасту стихотворений и песен отечественных авторов. Не рекомендуется использование воспитателями стихотворений, созданных с помощью ChatGPT.

Не рекомендуется включать:

- *в утренники и праздничные постановки сюжетов и песен взрослой тематики, а также тем, связанных с романтическими отношениями;*
- *сценические постановки с элементами, не соответствующими детскому восприятию;*
- *в содержание мероприятий любые проявления жестокости, грубости и насилия;*
- *обряды и традиции, не соответствующих возрасту воспитанников (сырға салу, қыз құу, құда түсу и другие);*
- *музыкальные произведения и популярные хиты, не соответствующих детской аудитории.*

В целях развития творческих способностей детей и формирования у них трудовых навыков рекомендуется привлекать воспитанников к совместному изготовлению костюмов и реквизита из доступных, бросовых и безопасных материалов, таких как ткань, картон, бумага и другие материалы вторичного использования. При этом не допускается организация изготовления или приобретения сценических костюмов за счет сбора денежных средств с родителей.

4. ОРГАНИЗАЦИЯ ПРЕДШКОЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ

Работа по подготовке детей к обучению в школе должна осуществляться системно, с учетом возрастных и индивидуальных особенностей детей предшкольного возраста.

Особое внимание рекомендуется уделять укреплению здоровья воспитанников, развитию основных физических качеств, мелкой и общей моторики, формированию культурно-гигиенических навыков и основ здорового образа жизни.

Важной составляющей подготовки к школе является развитие познавательных процессов: внимания, памяти, мышления, восприятия,

воображения и речи. Необходимо формировать у детей умение наблюдать, сравнивать, рассуждать, устанавливать простейшие причинно-следственные связи, выражать свои мысли, участвовать в беседах, пересказывать тексты и составлять рассказы. Особое значение имеет обогащение словарного запаса и развитие связной речи.

Формирование основ грамоты и математики можно проводить в игровой форме, с использованием практических действий, наглядности и дидактических игр. Необходимо формировать у детей представления о звуках речи, развивать фонематический слух, навыки ориентировки в пространстве и времени, умению считать, сравнивать предметы по величине, форме и количеству. При этом недопустимы дублирование школьной программы и чрезмерная учебная нагрузка

Организация воспитательно-образовательного процесса в предшкольных группах и классах должна основываться на игровых, исследовательских, творческих и проектных методах работы, обеспечивающих успешную подготовку детей к дальнейшему обучению в школе.

Согласно Закону РК «Об образовании», дошкольное воспитание и обучение осуществляется с пяти лет в виде предшкольной подготовки детей к обучению в школе. Предшкольная подготовка обязательна и осуществляется в семье, дошкольных организациях, предшкольных классов общеобразовательных школ, лицеев и гимназий.

В соответствии с Типовыми правилами воспитательно-образовательный процесс в предшкольных классах школ, лицеев и гимназий осуществляется:

- ✓ с 1 сентября по 31 мая – учебный год (период освоения содержания Типовой программы), в течении учебного года устанавливаются каникулы согласно правилам внутреннего распорядка школ (лицеев, гимназий);
- ✓ 31 мая - выпуск воспитанников из предшкольных классов школ (лицеев, гимназий), прошедших программу предшкольной подготовки.

Предшкольная подготовка осуществляется в соответствии с:

1) Стандартом;
2) Типовыми планами

Типовой план включает следующие виды организованной деятельности: «Развитие речи и художественная литература», «Казахский язык», «Основы грамоты», «Основы математики», «Ознакомление с окружающим миром», «Рисование», «Лепка», «Аппликация», «Конструирование», «Музыка», «Физическое воспитание».

Количество организованной деятельности по формированию компетенций у детей предшкольного возраста всего в неделю составляет 20 часов, продолжительность одной организованной деятельности составляет 20-25 минут;

3) Типовой программой

В содержании Типовой программы предусматриваются:

- реализация задач воспитательно-образовательного процесса;
- содержание организованной деятельности и ее интгерация;

- обеспечение принципов преемственности, непрерывности воспитания и обучения

- ожидаемый результат организованной деятельности.

Педагоги разрабатывают один раз в год перспективный план, еженедельно составляют циклограмму. Три раза в учебном году проводят мониторинг по усвоению содержания Типовой программы. В конце учебного года воспитателем заполняется Индивидуальная карта, внесенная в Национальную образовательную базу данных по итогам освоения Типовой программы, для определения учителем начальных классов дальнейшей индивидуальной траектории развития ребенка.

Проведение организованной деятельности планируется интегрировано или отдельно, с учетом возрастных особенностей и интересов детей, в:

- предшкольных группах дошкольных организаций в течении дня;

- предшкольных классах общеобразовательных школ, лицеев и гимназий в первой или во второй половине дня согласно расписанию организации образования.

Это важно!

Рекомендуется руководствоваться

-Методические рекомендации по организации воспитательно-образовательного процесса в предшкольных классах общеобразовательных школ (лицеев, гимназий)

https://irrd.kz/old/sites/irrd.kz/uploads/docs/2025/11/1714k.pdf

Преемственность дошкольного и начального образования

Дошкольное образование играет важную роль в обеспечении успешности дальнейшего обучения ребенка в школе. Качественная организация воспитательно-образовательного процесса способствует развитию у детей положительной мотивации к обучению и готовности к освоению школьной программы.

Влияние детского сада на успешность обучения:

✓ Произвольность, саморегуляция: сидеть 35 мин за партой, слушать учителя, не отвлекаться;

✓ Коммуникация: понимать инструкции педагога, отвечать полным предложением, пересказывать, умение взаимодействовать со сверстниками, правильное удержание карандаша и кисти, проведение линий, штриховка, раскрашивание изображений, вырезание, наклеивание деталей;

✓ Познавательные навыки: уметь сравнивать, классифицировать, считать;

✓ Социально-эмоциональные навыки: соблюдение правил поведения, самостоятельность и ответственность, уверенность в себе, позитивное отношение к обучению, интерес к познанию нового, стремление к достижению, готовность выполнять задания.

Для обеспечения преемственности дошкольного и начального образования реализуется комплекс мероприятий:

- виртуальная экскурсия «Путешествие на уроки в 1-й класс» для родителей детей предшольных групп/классов;

- посещение воспитателями предшкольных групп/классов уроки учителей начальных классов;

- посещение учителями начальных классов школы организованной деятельности предшкольных групп/классов;

- в конце учебного года педагогами предшкольных групп/классов заполняется Индивидуальная карта ребенка реализованная в НОБД;

- сбор ИКР учителем 1 класса для определения индивидуальной траектории развития детей;

- в летний период для детей, не охваченных предшкольной подготовкой, при школах организуется краткосрочная предшкольная подготовка по программе «Балақайлар мектебі».

Это важно!

В целях методической поддержки разработаны:

- *Рекомендации по организации и методическому сопровождению деятельности мобильных консультационных пунктов для родителей*

https://irrd.kz/old/sites/irrd.kz/uploads/docs/2025/03/d-r12.pdf

- *Рекомендации по взаимодействию дошкольной организации с организацией среднего образования по обеспечению преемственности дошкольного и начального образования»*

https://irrd.kz/old/sites/irrd.kz/uploads/docs/2025/04/d-r1410.pdf

«Балақайлар мектебі»

В летний период для детей предшкольного возраста при организациях образования с учетом потребности родителей организуется краткосрочная предшкольная подготовка по программе «Балақайлар мектебі» (далее Программа)

Ребенок может пройти «Балақайлар мектебі» по месту жительства или в организации среднего образования, куда родители планируют отдать ребенка в 1 класс.

Это важно!

Рекомендуется для организации работы «Балақайлар мектебі»

-Краткосрочная программа предшкольной подготовки «Балақайлар мектебі» доступна по ссылке

https://irrd.kz/old/sites/irrd.kz/uploads/docs/metodicheskie_razrabotki/2024/dr13.pdf

5. ФОРМИРОВАНИЕ ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ ДЕТЕЙ ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА В РАМКАХ КОНЦЕПЦИИ «ТАЗА ҚАЗАҚСТАН»

Концепция «Таза Қазақстан», инициированная Главой государства, направлена на формирование экологически ответственного общества, повышение экологической культуры населения, бережного отношения к окружающей среде и природным ресурсам страны.

Формирование экологической культуры в рамках Концепции «Таза Қазақстан» начинается с дошкольного возраста, когда закладываются основы экологической культуры личности, формируются ценностное отношение к природе, элементарные представления о взаимосвязи человека и окружающей среды, навыки экологически грамотного и безопасного поведения.

Практическим инструментом реализации этих задач стал проект «Жасыл балабақша», в котором на сегодняшний день вовлечено 288 ДО страны, в которых созданы 221 учебно-опытный участок (огород и сад), 71 теплица, 39 метеоплощадок, а также внедрены 29 устройств, направленных на энергосбережение и рациональное использование ресурсов.

В рамках экологического воспитания детей дошкольного возраста педагогам рекомендуется:

- формировать у детей элементарные экологические представления о чистоте окружающей среды, значении воды, воздуха, почвы, растений и животных для жизни человека, представления о росте и развитии растений;
- развивать умение устанавливать простейшие причинно-следственные связи в природе и понимать последствия воздействия человека на окружающую среду;
- развивать навыки экологически безопасного и культурного поведения в природе и общественных местах;
- проводить мероприятия в рамках реализации Концепции «Таза Қазақстан», направленные на формирование экологической ответственности, культуры чистоты и бережного отношения к окружающей среде, воспитывать ответственное отношение к сохранению чистоты территории дошкольной организации, двора, улицы, природных объектов;
- организовывать работу мини-огородов, экологических лабораторий, уголков природы и метеоплощадок для проведения наблюдений и экспериментов;
- приобщить детей к посильной трудовой деятельности: уходу за растениями и животными, участию в озеленении территории, группы (грядки на поддоконике), поддержанию порядка на игровых площадках;
- ежедневно организовывать игровые практики, направленные на формирование уважительного отношения к труду и общественному имуществу: уборку игрушек, уход за растениями, поддержание порядка и бережное отношение к общественному имуществу в группе и на участке, оказание посильной помощи сверстникам и взрослым;

- создавать условия для реализации детских экологических инициатив, мини-проектов и исследовательской деятельности, использовать современные игровые технологии, экологические квесты, акции, челленджи и интерактивные формы работы;

- развивать представления о рациональном использовании природных ресурсов (воды, бумаги, электроэнергии);

- использовать возможности цифровых и мультимедийных ресурсов для расширения экологических знаний детей;

- организовывать наблюдения, экскурсии, экологические акции, тематические дни, беседы, творческие и исследовательские проекты экологической направленности, использовать художественную литературу, фольклор, дидактические и подвижные игры;

- обеспечивать участие воспитанников и родителей в мероприятиях по благоустройству и озеленение территории, акциях по сбору макулатуры, сортировке мусора, посадке деревьев и цветов, привлекать родителей к волонтерским инициативам;

- использовать региональный компонент, знакомя детей с природой родного края, экологическими проблемами региона и способами их решения на доступном возрасту уровне.

Это важно!

Рекомендуется руководствоваться методическими материалами:

-Методические рекомендации по организации познавательной и исследовательской деятельности детей в дошкольных организациях

https://irrd.kz/old/sites/irrd.kz/uploads/docs/metodicheskie_razrabotki/2025/1155k.pdf

-Методические рекомендации по формированию культуры энергосбережения у детей дошкольного возраста

https://irrd.kz/old/sites/irrd.kz/uploads/docs/2024/06/d2k.pdf

-Методические рекомендации по формированию экологической культуры дошкольников

https://irrd.kz/old/sites/irrd.kz/uploads/docs/metodicheskie_razrabotki/2024/mr29k.pdf

6. РЕАЛИЗАЦИЯ ПРИНЦИПОВ ИДЕОЛОГЕМЫ «ЗАКОН И ПОРЯДОК», НАПРАВЛЕННЫХ НА ВОСПИТАНИЕ ОТВЕТСТВЕННОЙ И ЗАКОНОПОСЛУШНОЙ ЛИЧНОСТИ

В дошкольном возрасте закладываются основы социальной компетенции ребенка, формируются первичные представления о справедливости, честности, ответственности за свои поступки, уважении к правам других людей и соблюдении правил поведения в обществе.

В воспитательно-образовательном процессе формируются базовые нравственные качества личности, гражданская ответственность и первичные представления о нормах поведения в обществе в соответствии с ценностными ориентирами программы «Адал азамат», а также принципами «Закон и

порядок», направленными на укрепление правовой культуры и формирование уважения к общественным нормам.

Реализация данных направлений предполагает:

- формирование у детей представлений о нормах поведения в группе, детском саду, семье и общественных местах;
- воспитание навыков соблюдения правил, договоренностей и последовательности действий в совместной деятельности;
- развитие понимания таких нравственных категорий, как «честность», «справедливость», «доброта», «ответственность»;
- формирование привычек уважительного общения со сверстниками и взрослыми;
- формирование культуры приветствия «сәлемдесу», основанное на национальных традициях и общепринятых нормах этикета, способствующие развитию уважительного отношения к друг другу;
- развитие умений разрешать простые конфликтные ситуации мирным путем с помощью взрослого;
- ознакомление с элементарными правилами безопасности и основами правомерного поведения в доступной возрасту форме;
- поддержка инициативы детей в соблюдении правил группы и участие в их обсуждении;
- использование сюжетно-ролевых игр для моделирования социальных ситуаций и закрепления норм поведения.

Формирование основ правовой грамотности осуществляется через различные виды детской деятельности: игровую, коммуникативную, познавательную, практическую и творческую. Эффективными формами работы являются сюжетно-ролевые игры, беседы, чтение и обсуждение художественных произведений, ситуации нравственного выбора, мини-проекты и тематические недели. При организации воспитательно-образовательной деятельности рекомендуется использовать произведения художественной литературы, национальные сказким и мультфильмы, раскрывающие ценности честности, уважения, ответственности, взаимопомощи, трудолюбия и соблюдения общественных правил.

Это важно!

Рекомендуется руководствоваться методическими материалами:

-Методические рекомендации по ознакомлению детей старшего дошкольного возраста с правами и обязанностями в социуме (семье, дошкольной организации, обществе)

https://irrd.kz/old/sites/irrd.kz/uploads/docs/2025/09/1112r.pdf

7. ПРОФИЛАКТИКА БУЛЛИНГА И ОБЕСПЕЧЕНИЕ ЭМОЦИОНАЛЬНОГО БЛАГОПОЛУЧИЯ ДЕТЕЙ ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА

Профилактика буллинга в дошкольном возрасте направлена на создание безопасной, доброжелательной и эмоционально комфортной образовательной

среды, в которой каждый ребенок чувствует себя защищенным, принятым и значимым. В дошкольном возрасте проявления буллинга чаще выражаются в форме физической агрессии, включающая толчки, удары, отбирание игрушек, порчу личных вещей, исключения из игры, насмешек, словесных обид.

В целях профилактики буллинга в дошкольных организациях педагогам рекоменндуется:

- формировать атмосферу уважения, доверия и взаимопомощи в группе;
- демонстрировать каждому ребенку доброжелательное и справедливое отношение;
- не допускать публичного сравнения детей между собой;
- обеспечивать эмоционально комфортную адаптацию вновь поступивших воспитанников;
- обучать детей правилам вежливого общения, сотрудничества и взаимоуважения;
- развивать умение договариваться, делиться, ждать очереди, совместно принимать решения;
- использовать сюжетно-ролевые игры, игровые ситуации и театрализацию для формирования социальных навыков;
- развивать способность понимать чувства и переживания других людей (эмпатию),
- ежедневно проводить беседы об эмоциях и способах их выражения;
- развивать навыки саморегуляции и конструктивного разрешения конфликтов;
- своевременно замечать первые признаки напряженности между детьми;
- помогать детям самостоятельно находить мирные способы решения спорных ситуаций;
- объяснять недопустимость физической и словесной агрессии;
- закреплять правила дружеского поведения через ежедневную практику;
- уделять особое внимание детям, испытывающим трудности в общении;
- помогать застенчивым и тревожным детям включаться в совместную деятельность;
- поддерживать детей с особыми образовательными потребностями, создавая условия для их успешной социализации;
- регулярно наблюдать за эмоциональным состоянием воспитанников.

Педагог является главным образцом уважительного общения. Очень важно:

- соблюдать нормы педагогической этики;
- общаться с детьми спокойным, доброжелательным тоном;
- демонстрировать уважительное отношение к каждому ребенку;
- конструктивно разрешать конфликтные ситуации без наказаний, унижения и угроз.

Это важно!

Рекомендуется руководствоваться методическими материалами:

-Методические рекомендации по профилактике буллинга в дошкольных организациях

https://irrd.kz/metodicheskie-razrabotki/2025-god-2

8. ТРУДОВОЕ ВОСПИТАНИЕ «ЕРТЕ ЖАСТАН ЕҢБЕККЕ ЖӘНЕ КӘСІПКЕ БАУЛУ»

С января 2026 года в ДО реализуется пилотный проект «Ерте жастан еңбекке және кәсіпке баулу», направленный на трудовое воспитание детей дошкольного возраста и развитие интереса к различным профессиям. Проект способствует созданию условий для ранней профессиональной ориентации детей через игровую, познавательную и практическую деятельность.

В реализации Пилотного проекта всего принимают участие руководители 100 дошкольных организаций, 134 методиста, 652 воспитателя и 8456 детей (4494 ребёнка в возрасте 4 лет и 3962 ребёнка в возрасте 5 лет).

Приобщение детей к труду и профессиям осуществляется в соответствии с Типовой программой, Инструкцией и Методическими рекомендациями по проведению проекта по следующим направлениям:

- ✓ Ювелирная мастерская
- ✓ Кулинарная мастерская
- ✓ Швейная мастерская
- ✓ Инженерная лаборатория
- ✓ Строительная площадка
- ✓ Теплица и садово-огородный участок
- ✓ Мастерская народных ремёсел

Для реализации Пилотного проекта был составлен План действия по реализации пилотного проекта «Ерте жастан еңбекке және кәсіпке баулу», в котором запланированны 23 мероприятия по организации и реализации идей проекта, из которых 8 мероприятий – это конкурсы по направлениям проекта.

В соответствии с данным Планом в феврале состоялся республиканский семейный творческий конкурс «Отец-ювелир — трудолюбивый ребёнок» по направлению ювелирная мастерская. В республиканском этапе приняли участие 53 воспитанника старших и предшкольных групп из 20 регионов, 47 педагогов и 42 родителя (отца). По итогам конкурса участникам были присуждены номинации и вручены дипломы.

В марте по направлению кулинарного мастерства состоялся республиканский конкурс «Национальные блюда — маленькие повара». В республиканском этапе приняли участие 173 воспитанника старших и предшкольных групп, 61 педагог и 28 родителей (матери и бабушки). Победителям были присуждены номинации и вручены дипломы.

Результаты всех конкурсов и материалы победителей размещены на официальном сайте Института www.irrd.kz и в социальных сетях.

Пилотный проект завершится в декабре 2026 года. По итогам будут учтены результаты воспитанников и предложения педагогов, после чего

проект будет рекомендован для масштабирования в дошкольных организациях страны.

Это важно!

В целях формирования у детей дошкольного возраста положительного отношения к труду и первоначальных представлений о мире профессий разработаны методические ресурсы:

- Методические рекомендации по проведению пилотного проекта «Ерте жастан еңбекке және кәсіпке баулу»

https://irrd.kz/pilotnye-proekty/proekt-erte-zhastan-e-bekke-zh-ne-k-sipke-baulu/proekt-erte-zhastan-e-bekke-zh-ne-k-sipke-baulu-2

- Методические рекомендации для педагогов «Ранняя профориентация детей дошкольного возраста: игра и творчество в освоении профессий будущего»

https://irrd.kz/metodicheskie-razrabotki/2025-god-2

9. ОБЕСПЕЧЕНИЕ АКАДЕМИЧЕСКОЙ ЧЕСТНОСТИ

В профессиональной деятельности педагога дошкольного воспитания и обучения академическая честность проявляется прежде всего в ответственном отношении к выполнению своих должностных обязанностей. Это предполагает добросовестную подготовку к организованной деятельности, качественное планирование воспитательно-образовательного процесса, объективное проведение мониторинга усвоения Типовой программы воспитанниками, достоверное ведение педагогической документации и предоставление точной информации всем участникам процесса, в том числе родителям воспитанников, соблюдение авторских прав и уважительное отношение к интеллектуальной собственности.

Формирование принципов академической честности является важным направлением воспитательно-образовательного процесса, направленным на развитие у детей нравственных качеств личности, честности, ответственности, справедливости, уважительного отношения к результатам собственного труда и труда других людей. Особое внимание рекомендуется уделять воспитанию у детей стремления добиваться результата собственными усилиями, признавать свои успехи и ошибки, уважать достижения сверстников и проявлять доброжелательность в совместной деятельности.

Это важно!

Рекомендуется руководствоваться методическими материалами:

- Рекомендации для педагогов дошкольных организаций и предшкольных классов общеобразовательных школ, лицеев и гимназий по обеспечению академической честности

https://irrd.kz/metodicheskie-razrabotki/2025-god-2

- Методические рекомендации по профессиональной этике воспитателя детского сада и предшкольного класса школ, лицеев и гимназий

https://irrd.kz/old/sites/irrd.kz/uploads/docs/metodicheskie_razrabotki/2023/10/mr_etica_06.pdf

- *Методические рекомендации по воспитанию трудолюбивого, честного, сознательного, созидательного гражданина на основе общечеловеческих и национальных ценностей*

https://irrd.kz/old/sites/irrd.kz/uploads/docs/2024/11/r1026.pdf

10.СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ЦЕНТРОВ КОМПЕТЕНЦИЙ И МОБИЛЬНЫХ ГРУПП

Одним из эффективных механизмов повышения качества дошкольного образования является развитие центров компетенций и мобильных групп. Эти структуры способствуют обеспечению равного доступа к качественным образовательным услугам, распространению передового педагогического опыта и повышению профессионального уровня педагогов дошкольных организаций.

Центры компетенций выступают площадками для накопления, разработки и распространения лучших практик дошкольного образования. Они организуют обучение педагогов, проводят семинары, мастер-классы, стажировки и консультации, а также содействуют внедрению инновационных подходов к обучению и воспитанию детей дошкольного возраста.

Общее количество центров компетенций составляет 408, из них:

- ✓ в городской местности – 230 центров компетенций, в сельской местности – 178 центров компетенций;
- ✓ на базе государственных дошкольных организаций, составляет 375, на базе частных дошкольных организаций – 33.

За шесть месяцев 2026 года центрами компетенций было проведено 1985 мероприятий. Общий охват педагогов мероприятиями центров компетенций составил 40510 человек.

Мобильные группы оказывают консультативную и методическую помощь дошкольным организациям. Их деятельность позволяет своевременно выявлять и решать проблемы образовательного процесса, поддерживать педагогов в вопросах внедрения современных образовательных технологий и обеспечения благоприятных условий для всестороннего развития каждого ребёнка независимо от места его проживания.

Общая численность сотрудников, входящих в состав мобильных групп в регионах, составляет 3 014 человек. В целях оказания методической помощи мобильные группы посетили за 6 месяцев 2026 года 1875 ДО, где было проведено 1630 мероприятий с общим охватом 48929 педагогов ДО республики.

Функционирование мобильных групп и центров компетенции способствует:

- ✓ повышению профессиональной компетентности педагогических кадров;
- ✓ сокращению разрыва в качестве образования между городскими и сельскими организациями;
- ✓ внедрению современных методик обучения и воспитания;

✓ совершенствованию системы методического сопровождения дошкольных организаций;

✓ повышению эффективности работы с детьми, включая детей с особыми образовательными потребностями;

✓ обеспечению непрерывного профессионального развития работников сферы дошкольного образования.

Это важно!

Рекомендуется руководствоваться методическими материалами:

- *Методические рекомендации по сопровождению деятельности Центров компетенций и «точек роста»*

https://irrd.kz/old/sites/irrd.kz/uploads/docs/2025/5/d-k02.pdf

- *Методические рекомендации по организации и функционированию мобильных групп при методических кабинетах/центрах*

https://irrd.kz/old/sites/irrd.kz/uploads/docs/2024/07/999.pdf

СОДЕРЖАНИЕ

1.	НОРМАТИВНЫЕ ПРАВОВЫЕ АКТЫ, РЕГЛАМЕНТИРУЮЩИЕ ВОСПИТАТЕЛЬНО-ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫЙ ПРОЦЕСС	40
2.	ОБЕСПЕЧЕНИЕ БЕЗОПАСНОСТИ	43
3.	ОРГАНИЗАЦИЯ ВОСПИТАТЕЛЬНО-ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО ПРОЦЕССА В ДОШКОЛЬНЫХ ОРГАНИЗАЦИЯХ	46
	Мониторинг по усвоению содержания Типовой учебной программы дошкольного воспитания и обучения	48
	Организация воспитательно-образовательного процесса в разновозрастных группах	49
	Организация воспитательно-образовательного процесса с детьми с особыми образовательными потребностями	50
	Усиление работы по развитию речи детей дошкольного возраста	52
	Приобщение детей дошкольного возраста к здоровому образу жизни	54
	Цифровизация – ресурс повышения качества дошкольного образования	56
	Организация мероприятий (праздники, утренники, развлечение, досуги)	58
4.	ОРГАНИЗАЦИЯ ПРЕДШКОЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ	59
	Преемственность дошкольного и начального образования	61
	«Балақайлар мектебі»	62
5.	ФОРМИРОВАНИЕ ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ ДЕТЕЙ ДЕТЕЙ ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА В РАМКАХ КОНЦЕПЦИИ «ТАЗА ҚАЗАҚСТАН»	63
6.	РЕАЛИЗАЦИЯ ПРИНЦИПОВ ИДЕОЛОГЕМЫ «ЗАКОН И ПОРЯДОК», НАПРАВЛЕННЫХ НА ВОСПИТАНИЕ ОТВЕТСТВЕННОЙ И ЗАКОНОПОСЛУШНОЙ ЛИЧНОСТИ	64
7.	ПРОФИЛАКТИКА БУЛЛИНГА И ОБЕСПЕЧЕНИЕ БЛАГОПОЛУЧИЯ ДЕТЕЙ ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА	65
8.	ТРУДОВОЕ ВОСПИТАНИЕ «ЕРТЕ ЖАСТАН ЕҢБЕККЕ ЖӘНЕ КӘСІПКЕ БАУЛУ»	67
9.	ОБЕСПЕЧЕНИЕ АКАДЕМИЧЕСКОЙ ЧЕСТНОСТИ	68
10.	СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ЦЕНТРОВ КОМПЕТЕНЦИЙ И МОБИЛЬНЫХ ГРУПП	69